

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Fakulta Pedagogická

Ústav Romanistiky

Bakalářská práce

Současný stav přijímání Ústavní smlouvy Evropské unie
s důrazem na situaci v České republice

Vypracovala: Lucie Brožová

Studijní obor: Cizí jazyk pro mezinárodní a evropský obchod – francouzský jazyk

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Mgr. Ivo Petřů

České Budějovice 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma **Současný stav přijímání Ústavní smlouvy Evropské unie s důrazem na situaci v České republice** vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne .....

.....

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci
bych ráda poděkovala svému vedoucímu

Mgr. et Mgr. Ivu Petru

z Ústavu Romanistiky

Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích.

Anotace

Bakalářská práce **Současná stav přijímání Ústavní smlouvy Evropské unie s důrazem na situaci v České republice** je rozdělena do osmi dílčích kapitol. První část se zabývá smluvním vývojem evropské integrace od Schumanovy deklarace až po přijetí Lisabonské smlouvy v letošním roce. Přibližuje obsah navrhované Ústavy pro Evropskou unii, změny, které měla přinést, její výhody, nejméně kritizované body a způsob ratifikace. Druhá část popisuje již schválenou Lisabonskou smlouvu a přináší porovnání tohoto zásadního dokumentu Evropské unie s původním návrhem Ústavní smlouvy. Jádrem práce tvoří pohled na situaci v České republice, reakce české veřejnosti na prvotní návrh euroústavy¹, ale i na očekávanou ratifikaci Lisabonské smlouvy. Bakalářská práce obsahuje také résumé ve francouzštině a dvojjazyčný glosář.

Abstract

Bachelor thesis **Current stage of the process of adoption of the Treaty establishing a Constitution for Europe** consists of eight chapters. The first part puts mind to the contractual development of European integration which began by the Schuman declaration and ends by the ratification of the Treaty of Lisbon this year. This part approaches content of the EU Constitution, changes to be done, its advantages and disadvantages and also the way of its ratification. The second part describes the Treaty of Lisbon which is already approved and brings the comparison with the original concept of the Treaty establishing a Constitution for Europe. The heart of the thesis is a view on the contemporary situation in the Czech Republic, responses of Czech general public on the EU Constitution and also on the expected ratification of the Treaty of Lisbon. The Bachelor thesis contains the summary in French and a bilingual glossary as well.

---

¹ Euroústava se používá jako zkrácený výraz pro Ústavní smlouvu pro Evropskou unii

Obsah

Úvod	7
1 Historie evropské integrace – zakládající smlouvy.....	9
1.1 Schummanova deklarace	9
1.2 Římské smlouvy	9
1.3 Jednotný evropský akt	10
1.4 Maastrichtská smlouva	10
1.5 Amsterodamská smlouva.....	10
1.6 Niceská smlouva	10
1.7 Smlouva o Ústavě pro Evropu	11
1.8 Lisabonská smlouva.....	11
2 Obsah navrhované Ústavní smlouvy Evropské unie	12
2.1 Preambule	12
2.2 Část I. – Základní ustanovení	12
2.3 Část II. – Charta základních práv unie.....	12
2.4 Část III. – Politiky a fungování unie.....	13
2.5 Část IV. – Obecná a závěrečná ustanovení.....	13
3 Hlavní změny, výhody a nevýhody Ústavní smlouvy oproti současným smlouvám.....	14
3.1 Hlavní změny zaváděné Ústavní smlouvou.....	14
3.1.1 Jedna smlouva.....	14
3.1.2 Právní subjektivita	14
3.1.3 Začlenění evropských symbolů	15
3.1.4 Institucionální změny.....	15
3.1.5 Ministr zahraničních věcí.....	15
3.2 Výhody přijetí Ústavní smlouvy.....	16
3.2.1 Evropské občanství.....	16
3.2.2 Vyjasnění kompetencí.....	16
3.2.3 Zjednodušení fungování EU	17
3.3 Kritika přijetí Ústavní smlouvy	18
3.3.1 Délka a složitost.....	18
3.3.2 Zrušení principu jednomyslnosti	18
3.3.3 Vznik evropského superstátu	19

3.3.4	Demokratický deficit	19
4	Ratifikace Ústavní smlouvy Evropské unie	20
4.1	Způsob ratifikace	20
4.2	Výsledky ratifikace	20
5	Lisabonská smlouva.....	23
5.1	Zrod Lisabonské smlouvy.....	23
5.2	Obsah Lisabonské smlouvy	24
5.2.1	Orgány EU	24
5.2.2	Evropský parlament	24
5.2.3	Evropská rada	25
5.2.4	Rada EU.....	25
5.2.5	Evropská komise.....	26
5.2.6	Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.....	26
5.3	Rozdíl mezi Ústavní a Lisabonskou smlouvou.....	26
6	Ratifikace Lisabonské smlouvy	28
6.1	Způsob ratifikace	28
6.2	Průběh a výsledky ratifikace.....	28
7	Situace v České republice.....	32
7.1	Postoj předních českých politiků k euroústavě.....	32
7.1.1	Václav Klaus.....	33
7.2	Postoj české veřejnosti k přijetí euroústavy.....	35
7.3	Reakce na Lisabonskou smlouvu.....	38
7.3.1	Postoj české politické scény k Lisabonské smlouvě.....	39
7.4	Ratifikace Lisabonské smlouvy v České republice	40
	Závěr	42
	Přílohy	44
	Résumé.....	46
	Glosář.....	49
	Seznam tabulek, obrázků a grafů.....	51
	Použité zdroje.....	52
	Tištěná literatura	52
	Dokumenty online.....	53

Úvod

Vstup České republiky do Evropské unie je většinou chápán jako návrat k evropským demokraciím ale i jako možnost čerpání z evropských fondů, využití volného pohybu a pocit jakéhosi evropanství. Rozšiřování EU s sebou ale přineslo také určité těžkosti v oblasti rozhodovacích i ostatních procesů společenství 27 států, a můžeme říci, že se poslední dva roky hovoří o jakési krizi uvnitř Evropské unie. Ústavní smlouva pro Evropskou unii měla zefektivnit její činnost a představovat jakýsi milník v historii evropské integrace. Její odmítnutí v referendech Francie a Nizozemska ale způsobilo jakési rozdělení evropské politické scény na ty, kteří jsou pro euroústavu a na ty, kteří jsou proti a tvrdí, že žádná taková smlouva není pro fungování unie potřeba. Po dlouhých peripetiích byla nicméně napsána smlouva nová, tzv. reformní, která má svým obsahem a účelem euroústavu nahradit – Lisabonská smlouva.

V době zadání mé Bakalářské práce však ještě tato nová smlouva neexistovala, tudíž zde není ani zmíněna. Jelikož se ale nyní ocitá ve středu zájmu a důležitosti ohledně samotné budoucnosti Unie, je nezbytné, aby v mé práci byl kladen důraz zejména na tuto reformní smlouvu na úkor zamítnuté euroústavy, jež už nemá šanci na oživení.

Myslím si, že nově schválená Lisabonská smlouva by mohla vyvést unii z krize. Podle mého názoru k tomu má mnoho předpokladů. Čeká ji však ještě dlouhá cesta. Musí být ratifikována ve všech členských zemích.

Cílem této práce je přiblížit obsah původní Ústavní smlouvy pro Evropu, výhody a nevýhody jejího přijetí, její ratifikaci a na druhé straně porovnat její obsah s Lisabonskou smlouvou, která ji ideově nahradila. Dále v práci zanalyzuji situaci v České republice a postup ratifikačního procesu Lisabonské smlouvy, který vyvrcholí až na podzim tohoto roku.

V první části práce nejprve stručně popíši historický vývoj evropské integrace, dále se zaměřím na obsah Ústavní smlouvy, prokáži hlavní změny, které měla Ústavní smlouva přinést, zhodnotím výhody a nevýhody jejího přijetí i způsob ratifikace. V druhé části se zaměřím na Lisabonskou smlouvu a pokusím se porovnat její obsah s původním textem Ústavní smlouvy. Hlavní část práce je zaměřena na Českou republiku. Nejprve zhodnotím postoje české politické scény i české veřejnosti na euroústavu a na Lisabonskou smlouvu. Poté nastíním možné důvody pro a proti přijetí

Lisabonské smlouvy českým parlamentem i samotný způsob ratifikace této smlouvy v České republice.

O Evropské unii jako takové je k dispozici velké množství publikací, ale problematika kolem Lisabonské smlouvy je tak aktuální, že nejvhodnější zdroje pro vypracování této práce jsou internetové stránky evropských institucí a zpravodajské servery, které přináší nejaktuálnější informace. Autentické dokumenty, zprávy institucí Evropské unie a plná znění zakládajících smluv, hlavně tedy Smlouvy o Ústavě pro Evropskou unii a Lisabonské smlouvy, jsou rovněž nezbytné pro objektivní pohled na tuto problematiku. Zdrojů je nespočet, je však těžké rozpoznat jejich objektivnost, neboť si často protiřečí.

1 Historie evropské integrace – zakládající smlouvy

Myšlenka sjednocené Evropy se začala poprvé naplňovat po druhé světové válce. Evropské společenství vzniklo s cílem zajistit stabilitu v poválečné Evropě a především udržet mír mezi evropskými státy. Ve společnosti převládal názor, že mír a bezpečnost dokáže zajistit pouze sjednocující se Evropa, nikoli samotné státy. První kapitola přiblíží vývoj zakládajících smluv, které nyní tvoří primární právo Evropského společenství a Evropské unie a na kterých spočívá veškeré evropské právo.

1.1 Schummanova deklarace

Základním kamenem integračního procesu byl bezesporu podpis tzv. Schummanovy deklarace¹ 9. května 1950, na jejímž základě byla 18. dubna 1951 v Paříži Pařížská smlouva zakládající Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Tato organizace měla za úkol koordinovat a dohlížet na uhelný a ocelářský průmysl místo jednotlivých členských zemí. Prvními zeměmi zúčastněnými v tomto projektu byly Francie a Německo, jako dva státy jejichž nedobré vztahy byly po celá staletí nebezpečím pro stabilitu Evropy. Zakládajícími členy Evropského společenství byly Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Spolková republika Německo.

1.2 Římské smlouvy

Na základě úspěchu Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli se členské země rozhodly rozšířit svou spolupráci v dalších hospodářských oblastech. Přijímají dvě, tzv. Římské smlouvy – Smlouvu zakládající Evropské hospodářské společenství (EHS) a Smlouvu zakládající Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom). Obě smlouvy byly podepsány 25. března 1957 a v platnost vstoupily 1. ledna 1958.

Základním úkolem Evropského hospodářského společenství bylo posílit ekonomickou spolupráci mezi členskými státy, podporovat vznik společného trhu prostřednictvím volného pohybu osob, zboží a služeb. Euratom měl přispět k růstu jaderného průmyslu, podpoře atomového výzkumu a především k nadnárodní kontrole při nakládání s jaderným palivem.

---

¹ Robert Schuman byl francouzský ministr zahraničí, přišel s myšlenkou vytvoření společného trhu, který by mohl konkurovat USA a SSSR

Tyto tři společenství byla vnímána jako určitý vzájemně se doplňující celek, pro který se začal užívat výraz Evropská společenství.

1.3 Jednotný evropský akt

Jednotný evropský akt byl přijat v roce 1986 jako první významná revize Římských smluv. Jeho hlavním cílem bylo mimo jiné odstranění překážek ve volném pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu vytvořením velkého vnitřního trhu do roku 1993. Jednotný evropský akt posílil roli Evropského parlamentu a hlasování principem kvalifikované většiny.

1.4 Maastrichtská smlouva

Podepsání Maastrichtské smlouvy neboli Smlouvy o Evropské unii v roce 1992 znamenalo výraznou reformu zakládajících smluv. Nově se na evropské úrovni začalo spolupracovat v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Evropské hospodářské společenství bylo přejmenováno na Evropské společenství. Maastrichtská smlouva dala vzniknout Evropské unii a jejím třem pilířům. Největším cílem Maastrichtské smlouvy ovšem bylo vytvoření Hospodářské a měnové unie (HMU) za účelem zajištění cenové stability uvnitř Unie. HMU zavedlo jednotnou měnu euro nejprve pouze v bezhotovostních transakcích v roce 1999 a později pro veškeré platby v roce 2002 ve dvanácti z patnácti členských států¹.

1.5 Amsterodamská smlouva

Amsterodamská smlouva přijatá v roce 1999 revidovala a přečíslila Smlouvu o Evropské unii i zakládající Římské smlouvy.

1.6 Niceská smlouva

Niceská smlouva, která vstoupila v platnost 1. února 2003 upravovala zejména kompetence orgánů tak, aby se chod unie nezměnil ani po vstupu nových deseti

---

¹ Pouze Dánsko, Spojené království a Švédsko do měnové unie nevstoupili

členských států v roce 2004. Mimo jiné zavedla pravidlo jednoho komisaře pro jednu zemi.

Zakládající smlouvy byly změněny ještě při dalších příležitostech, zejména při přistupování nových členů do Evropské unie.

1.7 Smlouva o Ústavě pro Evropu

Smlouva o Ústavě pro Evropu byla přijata představiteli států a vlád na zasedání Evropské rady v Bruselu v červnu 2004, a byla podepsána 29. října 2004, avšak nikdy nebyla ratifikována. Po formální stránce měla Ústavní smlouva sloučit všechny zakládající smlouvy do jediného dokumentu.

1.8 Lisabonská smlouva¹

Lisabonská smlouva byla podepsána 13. prosince 2007 a měla by vstoupit v platnost po ratifikaci ve všech 27 členských státech. Státy si daly za cíl ratifikovat smlouvu včas, aby mohla podle ní mohla Unie začít fungovat k 1. lednu 2009. Její hlavní cíle a změny, které zavádí podrobně popisuje kapitola pátá.

---

¹ Plné znění Lisabonské smlouvy je dostupné např. z http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text/index_cs.htm [19. 5. 08]

2 Obsah navrhované Ústavní smlouvy Evropské unie

Návrh Ústavní smlouvy obsahuje Preambuli a čtyři části s celkem 448 články. Smlouva byla vypracována tzv. Konventem, který ustanovila Evropská rada z představitelů vlád tehdejších členských států, z poslanců Evropského parlamentu a z dalších evropských činitelů. Konvent předal Radě návrh Ústavní smlouvy 20. června 2003 v Soluni. K jednomyslnému schválení textu Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu došlo na Mezivládní konferenci v Bruselu 18. června 2004.¹ Byla podepsána nejvyššími představiteli členských států 29. října 2004 v Římě.

2.1 Preambule

Preambule poukazuje na společné kulturní dědictví členských států, na uctívání demokratických hodnot a na společnou minulost i budoucnost v rámci evropské integrace. Obsahuje i poděkování členům Konventu za vypracování tohoto návrhu.

2.2 Část I. – Základní ustanovení

První část, mající 60 článků, je úvodem do smlouvy, popisuje základní charakteristiky, cíle a pravomoci unie. Tato část určuje základní práva, definuje občanství EU ale i rozděluje pravomoci mezi Evropskou unií a členské státy, určuje způsoby, jakými lze tyto pravomoci vykonávat. Obsahuje také definici symbolů unie. Hlava IV. definuje orgány a instituce Unie - Evropskou Komisi, Evropský parlament, Radu, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr aj. Hlava V. a VI. pak popisuje fungování a principy výkonu jejich pravomocí a zároveň demokratické principy, na kterých je Evropská unie založena. Další hlavy se věnují financování unie a vztahu unie s okolními státy, resp. podmínkám pro vstup do unie a vystoupení z unie.

2.3 Část II. – Charta základních práv unie

Do smlouvy o Ústavě byla zařazena Charta lidských práv², která je ekvivalentem české Listiny základních práv a svobod z hlediska deklarovaných základních práv a

---

¹ Více Jiří Nolč a kolektiv. *Evropská ústava s úvodním komentářem*. Martina Bartoňová. 1. vyd. Brno : CP Books, a.s., 2005.

² Charta lidských práv byla přijata v Nice roku 2000

svobod, která jsem nedotknutelná a která musí unie respektovat při své činnosti. Charta tímto začleněním nabývá právně závaznou sílu a tím je tedy možno dovolat se těchto práv u Evropského soudu.

Jednotlivé hlavy jsou věnovány důstojnosti, svobodě, rovnosti, solidaritě, občanským právům a soudnictví. Tyto práva jsou posílena a tím více zviditelněna.

2.4 Část III. – Politiky a fungování unie

Tato nejrozsáhlejší část, skládající se z 322 článků, se věnuje politikám a činnosti unie, popisuje fungování unie jako takové. Je založena na existujících základních smlouvách EU. Hlava II deklaruje rovnost a nediskriminaci, hlava III podrobně popisuje vnitřní politiku EU, včetně otázek jednotného vnitřního trhu, hospodářské a měnové politiky, fungování měny euro, politik zaměstnanosti, zemědělství a rybolovu, životního prostředí, ochrany spotřebitele, sociální politiky, dopravní, telekomunikační a energetické infrastruktury, výzkumu a energetiky. Hlava IV definuje tzv. *prostor svobody, bezpečnosti a práva*, jenž zajišťuje kooperaci justice a vnitra. Hlava V se věnuje vnější činnosti Unie - společné zahraniční, bezpečnostní a obranné politice ale i humanitární spolupráci se třetími zeměmi. V hlavě VI se podrobněji rozvádí fungování Unie a jejích institucí, včetně pravidel pro tzv. *posílenou spolupráci*.

2.5 Část IV. – Obecná a závěrečná ustanovení

Část IV., v rozsahu 12 článků, obsahuje postupy pro přijetí a revizi této Ústavní smlouvy. Zabývá se otázkami rozšiřování Unie a případného vystoupení státu z Unie.¹

K Ústavní smlouvě jsou připojeny protokoly a dohody k jednotlivým oblastem, podobně jako u současných smluv.

---

¹ Ústavní smlouva pro Evropskou unii dostupná z < <http://www.euroskop.cz/files/19/D76E8536-54F3-43CC-8939-3AA24DB08F24.pdf> > [1.5. 08]

3 Hlavní změny, výhody a nevýhody Ústavní smlouvy oproti současným smlouvám

Text Ústavní smlouvy přinesl mnoho debat a rozličných výkladů, a je prakticky nemožné nalézt objektivní komentář k tomuto kontroverznímu dokumentu. Naskytá se otázka co se skutečně touto smlouvou mění a zda jsou tyto změny nezbytné pro další fungování a chod Unie. Následující kapitola zkoumá hlavní změny, které měla Ústavní smlouva přinést, výhody, které by přineslo její přijetí a nejvíce kritizované body smlouvy.

3.1 Hlavní změny zaváděné Ústavní smlouvou

V návrhu Ústavní smlouvy byla zpracována nová ustanovení, která měla za cíl přinést zásadní změny ve fungování Evropské unie a jejích orgánů oproti předchozímu stavu. Právě díky těmto změnám je tento dokument považován za kontroverzní a stal se předmětem mnoha kritických debat jak ze stran vrcholných evropských politiků, tak ze stran odborné veřejnosti. Následující změny, které nastíním v této podkapitole, jsou všeobecně ty nejzávažnější, které Ústavní smlouva měla přinést.

3.1.1 Jedna smlouva

Návrh Ústavní smlouvy pro Evropskou unii měl za cíl nahradit složitou strukturu základajících a revizních smluv jediným právním textem. Fungování EU je v současné době i do budoucna zajištěno složitým souborem existujících smluv, jejich doplňků a protokolů. Počet těchto smluv se ale neustále rozrůstá, s tím jak se rozrůstalo a reformovalo Evropské hospodářské společenství a poté i Evropská unie. Je čím dál obtížnější vyznat se v tomto velkém množství smluv, proto by bylo jednodušší nahradit tuto legislativu jedinou smlouvou. Ústava tedy měla v zájmu srozumitelnosti a jasnosti nahradit stávající smlouvy jedním textem.

3.1.2 Právní subjektivita

*Právní subjektivita je způsobilost být účastníkem právního vztahu, způsobilost mít v právních vztazích práva a povinnosti.*¹ Ústavní smlouva zakládá právní subjektivitu Unie, která umožní Unii zastávat a podporovat své hodnoty a cíle

---

¹ Encyklopedie CoJeCo dostupná z <<http://www.cojeco.cz/>> [13. 5. 08]

v mezinárodním měřítku. Tímto Unie posílí své postavení v mezinárodních vztazích a zároveň přestane docházet k záměně mezi pojmy „Evropské společenství“ a „Evropská unie“, neboť Evropská unie se stane jedinou právníckou osobou a bude mít jednotnou strukturu.¹

3.1.3 Začlenění evropských symbolů

Ústavní smlouva zakotvuje užívání společných evropských symbolů, kterými jsou vlajka, hymna, motto², Den Evropy (který je ustanoven na 9. květen³) a jednotná měna Evropské unie euro.

Tyto symboly jsou ve své podstatě tradičně spojovány s jednotlivými suverénními státy, proto se vedou debaty, zda se tímto Unie nepřibližuje k jakési podobě federálního státu. Podle Evropského parlamentu prý však začlenění těchto symbolů do Ústavní smlouvy zvýší povědomí občanů o Unii jako takové i o činnosti evropských orgánů.⁴

3.1.4 Institucionální změny

Smlouva přináší několik institucionálních změn důležitých pro fungování EU. Maximální počet poslanců Evropského parlamentu je od roku 2009 stanoven na 750, minimální počet křesel na jeden stát bude 6 a maximální 96. Parlamentu by značně vzrostly pravomoci, většina evropských zákonů by měla být schvalována spolurozhodovacím procesem spolu s Radou.

Ústavní smlouva vytváří nové funkce, například prezidenta Evropské rady či funkce ministra zahraničních věcí, která slučuje funkci Vysokého představitele pro zahraniční politiku a komisaře pro vnější vztahy.

Po roce 2014 se sníží počet členů Komise a tyto funkce budou spravedlivě obsazovány na základě rotačního systému.

3.1.5 Ministr zahraničních věcí⁵

Funkce ministra zahraničních věcí je nově vytvořená funkce, která má za cíl posílit roli Unie na mezinárodním poli. O jeho jmenování rozhoduje kvalifikovanou

---

¹ Zpráva Evropského parlamentu o Smlouvě o Ústavě pro Evropu dostupná z [http://www.letnany.cz/\(qoc11j45fgvwex55p2cj2ou2\)/files/=92/ZPR%C3%81VA_o_Smlouv%C4%9B_o_%C3%9Astav%C4%9B_pro_Evropu.pdf](http://www.letnany.cz/(qoc11j45fgvwex55p2cj2ou2)/files/=92/ZPR%C3%81VA_o_Smlouv%C4%9B_o_%C3%9Astav%C4%9B_pro_Evropu.pdf) [14. 5. 08]

² Mottem Evropské unie je „Jednotná v rozdílnosti“

³ Den, kdy byla podepsána Schumanova deklarace

⁴ Více o evropských symbolech viz http://europa.eu/abc/symbols/index_cs.htm [19. 5. 2008]

⁵ Část I., Hlava IV., Článek I-28 Ústavní smlouvy Evropské unie

většinou Evropská rada se souhlasem předsedy Komise. Stane se jedním ze dvou místopředsedů Komise, bude předsedat Radě ministrů zahraničních záležitostí a odpovídat za ucelenost postupu EU v zahraničních vztazích.

3.2 Výhody přijetí Ústavní smlouvy

Co se týče pozitivního přínosu Ústavní smlouvy, mnoho proevropských publikací uvádí, že Evropská ústava je důležitým krokem pro další budoucnost Evropy. Na svých webových stránkách ji samozřejmě obhajuje i Evropská komise a ostatní orgány EU. Proklamují se četné výhody zejména pro samotné občany Unie, kteří tímto získávají evropské občanství či novou možnost vymahatelnosti základních práv a svobod díky Chartě lidských práv, která je nedílnou součástí Ústavní smlouvy. Mezi dalšími výhodami z pohledu členských států a veřejnosti můžeme jmenovat vyjasnění pravomocí mezi Unií a členskými státy, dále pak zjednodušení procesu schvalování a přijímání evropských zákonů .

3.2.1 Evropské občanství

Z evropského občanství vyplývají pro občany EU právo volného pohybu na území všech členských států, právo volit a být volen do Evropského parlamentu, právo na konzulární ochranu, právo vyjadřovat názory k veškeré činnosti Unie atd. Tyto práva však mají občané Unie již nyní, neboť je upravuje Smlouva o založení Evropského společenství.

Podstatnou změnou je ale fakt, že práva občanů Unie, která jsou zakotvená v Chartě základních práv, tvoří součást Ústavy. Jsou tedy právně závazná, což dosud nebyla.

Ústavní smlouva mimo jiné zavádí právo na občanskou iniciativu¹ a zvětšuje transparentnost evropských orgánů, tím, že činí veřejnými nejen zasedání Evropského parlamentu, ale nově i Rady ministrů, kde se projednávají a přijímají návrhy zákonů.

3.2.2 Vyjasnění kompetencí

Ústavní smlouva jasně popisuje výlučné pravomoci Unie a sdílené pravomoci s členskými státy.

---

¹ Předložení návrhu Evropskou komisí po shromáždění alespoň jednoho milionu podpisů

Výlučná pravomoc je podle této smlouvy taková pravomoc díky které „...může pouze Unie v určité oblasti vytvářet a přijímat právně závazné akty a členské státy tak mohou činit pouze tehdy, jsou-li k tomu Uní zmocněny nebo provádějí-li akty Unie.“¹ Podle Článku I-13 Hlavy III., Části I. do výlučné pravomoci Unie patří celní unie, stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu, měnová politika pro členské státy jejichž měnou je euro, zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky a společná obchodní politika. Může také za daných podmínek uzavírat mezinárodní smlouvy.

Sdílené neboli nevýlučné pravomoci jsou pravomoci sdílené mezi členskými státy a Uní, jsou to ty, které Unie nevykonává vůbec, nebo částečně, či vykonává tak, že připouští kooperaci s členskými státy. V těchto oblastech mohou přijímat právní akty jak členské státy, tak Unie. „Sdílená pravomoc se uplatňuje v těchto hlavních oblastech: vnitřní trh; sociální politika; hospodářská, sociální a územní soudržnost; zemědělství a rybolov; životní prostředí; ochrana spotřebitele; doprava; transevropské sítě; energetika; prostor svobody, bezpečnosti a práva; veřejné zdraví.“²

Kromě těchto dvou nejdůležitějších pravomocí existují rovněž tzv. „podpůrné, koordinační a doplňkové oblasti“ v jejichž rámci může Unie pouze napomáhat členským státům. Na evropské úrovni se jedná zejména o ochranu lidského zdraví; průmysl; kulturu; cestovní ruch; vzdělávání; aj.

Dále má Unie v pravomoci koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti stejně tak i oblast společné zahraniční a bezpečnostní politiky, která zahrnuje i společnou obrannou politiku.

Smlouva přináší nová práva národním parlamentům a to – být informován o činnosti orgánů Unie, právo hodnotit a vznášet námitky vůči zákonům EU i vůči porušení zásad subsidiarity a proporcionality.

3.2.3 Zjednodušení fungování EU

Ústavní smlouva značně zjednodušuje proces přijímání evropských zákonů neboť jediným možným legislativním postupem (tzv. řádným legislativním postupem) se stává spolurozhodování – akty schvaluje Evropský parlament spolu s Radou na návrh Komise. Ostatní dosud existující procedury, které jsou charakterizovány zejména typem

---

¹ Část I., Hlava III., Článek I-12 Ústavní smlouvy Evropské unie

² Část I., Hlava III. – Pravomoci Unie, Článek I-14 Ústavní smlouvy pro Evropskou unii

účasti Parlamentu (spolupráce, konzultace a souhlas) se stávají tzv. zvláštním legislativním postupem. Tímto se role Evropského parlamentu značně zvyšuje.

Další zásadní změnou je snížení počtu právních předpisů na šest. Smlouva zavádí užívání následujících označení právních aktů: evropský zákon, evropský rámcový zákon, evropské nařízení, evropské rozhodnutí, doporučení a stanovisko.

Ústavní smlouva nově zavádí možnost vystoupení členského státu z Unie, ke kterému musí dojít v souladu s ústavním pořádkem členského státu. O svém úmyslu vystoupit z Unie příslušný stát informuje Evropskou radu.

3.3 Kritika přijetí Ústavní smlouvy

Návrhu Ústavní smlouvy bylo vytýkáno velké množství nedostatků, sporných bodů a nejasností. Evropská společnost se rozdělila na příznivce a odpůrce Ústavní smlouvy. Diskuse kolem smlouvy ukázala, že každý členský stát má k některým ustanovením nějaké námitky. Je zřejmé, že ve společenství takového množství států, má každá země určité výhrady a své konkrétní zájmy, které chce chránit. Polákům a Španělům chyběly v textu křesťanské hodnoty, Maďaři žádali klást větší důraz na ochranu menšin, Rakušanům se nelíbila funkce ministra zahraničních věcí. Není proto divu, že byl návrh Ústavní smlouvy později odmítnut v referendech ve Francii a v Nizozemí, což znamenalo jeho zánik.

3.3.1 Délka a složitost

Návrh Ústavní smlouvy má i s přílohami stovky stránek a je psána odborným právnickým jazykem, pro většinu občanů Unie zcela nesrozumitelným. Podle kritiků obsahuje až příliš nejasností a rozporů a je nesmírně obtížné se ve smlouvě orientovat.

3.3.2 Zrušení principu jednomyslnosti

V současné době se v Radě Evropské unie v základních otázkách hlasuje jednomyslně. Za jeden z nejslabších bodů Ústavní smlouvy je považováno přesunutí některých oblastí¹ z jednomyslného rozhodování do rozhodování kvalifikovanou většinou. To může způsobit, že může být přijat akt, s kterým některý z členských států nebude souhlasit a tím bude narušena jeho suverenita. Na ohrožení suverenity a tím i

---

¹ Celkem se jedná o 26 oblastí

svobody členských států poukazovali i čeští politici, např. poslanci ODS nebo český prezident Václav Klaus.

3.3.3 Vznik evropského superstátu

Ústavní smlouva otvírá cestu k hlubší evropské integraci, což by podle některých kritiků mohlo vést ke vzniku tzv. „superstátu“ a k výraznému oslabení suverenity jednotlivých členských států. Jedním z oněch kritiků je i současný český prezident Václav Klaus, označován za jednoho z největších euroskeptiků, který se obává nejvíc toho, že se z EU stane jeden velký stát s rozhodovacím centrem v Bruselu a že členské státy přijdou o značnou část své suverenity.

I podle mého názoru začlenění evropských symbolů i užívání slova *ústava* je tradičně spojováno především se suverénními státy a ne s mezinárodní organizací takového typu.

Podle článku I-18 si Unie může přisvojit pravomoci členských států bez ohledu na souhlas či nesouhlas národních vlád a parlamentů.

Národní parlamenty nemají právo zablokovat legislativu EU, pokud s tím orgány EU nesouhlasí.

3.3.4 Demokratický deficit

Demokratický deficit je v EU výraz pro skutečnost, že hlavním zákonodárcem je stále Rada, orgán výkonné moci, jehož zástupci nejsou přímo voleni a nikoli Evropský parlament, který je přímo volen občany EU. I Evropské komisi jsou svěřeny nesrovnatelně větší pravomoci. Přestože je parlament jediný orgán volený občany nemá možnost navrhnout legislativní akty. [1]

Podle publikace „Řekneme své ano nebo ne evropské ústavě“ vydané Centrem pro ekonomiku a politiku je nemožné vytvořit z Evropy stát s demokratickým základem. Důvodem je fakt, že demokracie znamená vláda lidu – „demos“, jenž evropský lid neexistuje.¹

---

¹ Více *Řekneme své ano nebo ne evropské ústavě* : S předmluvou Václava Klause. Petr Mach. 1. vyd.: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2005.

4 Ratifikace Ústavní smlouvy Evropské unie

„Ratifikace je proces potvrzení platnosti mezinárodní smlouvy vyžadovaný po jejím podpisu; ústavním systémem příslušného státu platnost obvykle schvaluje parlament, v některých případech tomuto aktu předchází referendum.“¹

Ratifikace je tudíž nezbytná pro vstoupení smlouvy v platnost. Tato kapitola přiblíží způsoby jakými členské státy mohly ratifikovat Ústavní smlouvu a výsledky této ratifikace v jednotlivých členských státech, pokud tedy proběhla.

4.1 Způsob ratifikace

Způsob ratifikace smlouvy byl ponechán v rukou členských států, tak aby byl v souladu s jejich ústavním pořádkem a zvyklostmi. V některých zemích o návrhu smlouvy hlasovali pouze národní parlamenty, jinde bylo k rozhodování vypsáno i referendum a v některých státech k hlasování o euroústavě vůbec nestihlo dojít a bylo odloženo na neurčito.

4.2 Výsledky ratifikace

Ratifikace úspěšně proběhla v celkem 18ti státech, z toho ve dvou bylo hlasování v národních parlamentech spojeno s vyhlášením referenda a to ve Španělsku, a v Lucembursku. V ostatních členských zemích byl návrh Ústavní smlouvy schválen pouze v národních parlamentech. Státy, které ratifikovaly Ústavní smlouvu jsou: Litva, Maďarsko, Slovinsko, Itálie, Španělsko, Řecko, Slovensko, Lotyšsko, Estonsko, Rakousko, Německo, Belgie, Lucembursko, Finsko, Kypr, Malta, Bulharsko a Rumunsko.

Vůbec prvním státem, který schválil Smlouvu o Ústavě pro Evropu byla Litva 11. listopadu 2004. 20. prosince ji následovalo Maďarsko a 1. února 2005 Slovinsko. V těchto třech zemích byla smlouva přijata pouze parlamentem. Následovaly ratifikace v Itálii, v Řecku, na Slovensku a ve Španělsku. Španělsko byla vůbec první země, kde se konalo nezávazné všelidové hlasování. 76, 7% Španělů hlasovalo pro přijetí Ústavní smlouvy při volební účasti 42% a 18. května byla ratifikace úspěšně dokončena i ve

---

¹ *O Evropské unii*. Petr Pajas a Tony Rossiter. Praha : [s.n.], 2000. s. 175

španělském parlamentu. Poslední země, které smlouvu přijaly před jejím odmítnutím ve Francii a v Nizozemí byly Rakousko 25. května a Německo 27. května. V Německu však ratifikace nebyla řádně dokončena, neboť smlouva už nebyla podepsána prezidentem. Lotyšský parlament ji schválil 2. června 2005, den po referendu v Nizozemí. 30. června 2005 přijal smlouvu jen těsnou většinou kyperský parlament. Kypr se tak stal druhou zemí, která ratifikovala Ústavní smlouvu po jejím odmítnutí ve Francii a v Nizozemí. Dalším takovýmto státem byla Malta, kde smlouvu jednomyslně schválil parlament 7. července. Bulharsko a Rumunsko ratifikovaly smlouvu tím, že podepsaly Smlouvy o přistoupení do EU v květnu 2005.

Ratifikační proces pokračoval i v ostatních státech. V Lucembursku bylo vyhlášeno referendum na 10. července 2005 a občané nakonec poměrně těšně podpořili Ústavní smlouvu 56, 5%. Schvalovací proces byl dokončen v lucemburském parlamentu 25. října.

Poměrně složitým schvalovacím procesem si Ústavní smlouva prošla v Belgii, kde musela být ratifikována v Poslanecké sněmovně, v Senátu a v pěti regionálních shromážděních¹. Proto zde ratifikace skončila až 8. února 2006, přestože začala již v dubnu 2005.

Poslední země, kde ještě stačili smlouvu přijmout byly Estonsko v květnu 2006 a Finsko v prosinci 2006.

V ostatních členských státech se o Smlouvě o Ústavě pro Evropu nehlasovalo a ratifikační proces byl odložen na neurčito. Velká Británie, kde se mělo v rámci ratifikace konat i referendum, dokonce rozhodla nehlasovat o smlouvě vůbec. V České republice, v Dánsku, v Irsku, v Polsku, v Portugalsku a ve Švédsku bylo hlasování odloženo na dobu neurčitou.

Pouze dva státy euroústavu v referendech odmítly – Francie 29. května a Nizozemí 1. června 2005. Téměř 55% francouzských občanů odpovědělo ne na otázku: «Schvalujete návrh zákona, který by umožnil ratifikaci Ústavní smlouvy pro Evropu?», při volební účasti téměř 70%. Dva dny po referendu podal francouzský premiér Jean Pierre Raffarin demisi do rukou prezidenta Jacquesa Chiraca.

V Nizozemsku hlasovalo proti dokonce 62% voličů. Po tomto odmítnutí se proces ratifikace pozastavil a začalo se hovořit o jakési krizi uvnitř Evropské unie.

---

¹ Bruselské regionální shromáždění, Shromáždění německé komunity, Valonské reg. shromáždění, Shromáždění francouzské komunity, Vlámské reg. shromáždění

Původně se předpokládalo, že ratifikační proces Smlouvy o Ústavě pro Evropu bude ukončen 1. listopadu 2006. Ústavní smlouva však nikdy nevstoupila v platnost. Po tomto neúspěchu, který ukončil dlouhé roky práce na vytvoření ústavy pro Evropu, následovalo téměř dva roky dlouhé vyčkávání přerušené až německým předsednictvím v první polovině roku 2007. Německo si dalo za cíl obnovit otázku reformy Evropské unie a oživit tak debatu o nutnosti přijetí reformní smlouvy.

Obrázek č. 1: Stav ratifikace Ústavní smlouvy¹

¹ Zdroj dat: www.aktuálně.cz

5 Lisabonská smlouva

Lisabonská smlouva¹, celým názvem *Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství*, pozměňuje tři základní dokumenty EU, a to Smlouvu o Evropské unii (dále „SEU“) a Smlouvu o založení Evropského společenství (dále „SES“), která bude nově nazvána Smlouvou o fungování Evropské unie (dále „SFEU“), a Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále „Smlouva o Euratomu“). SEU a SFEU mají stejnou právní hodnotu.

Smlouva byla podepsána v Lisabonu hlavami států a vlád 27 členských zemí a pokud bude včas ratifikována všemi členskými zeměmi, vstoupí v platnost k 1. lednu 2009, tj. na počátku předsednictví České republiky v Evropské radě.

5.1 Zrod Lisabonské smlouvy

Dalo by se říci, že Lisabonská smlouva je výsledkem dvouletého období úvah a nejistoty, které následovalo po odmítnutí euroústavy občany ve Francii a v Nizozemí. Až německé předsednictví v Evropské radě si zadalo jako jednu ze svých hlavních priorit znovu otevřít otázku reformy Evropské unie. Jedním z prvních kroků k tomuto cíli bylo podepsání tzv. Berlínské deklarace představiteli členských států 25. března 2007. Stalo se tak během oslav 50. výročí Římských smluv. Tímto dokumentem členské státy tvrdí, že jsou „jednotní v úsilí postavit Evropskou unii na společný základ“² do voleb do Evropského parlamentu v červnu 2009. Toto „úsilí“ vyvrcholilo 21. – 23. června 2007 v Bruselu během summitu Evropské rady, kde se členské státy dohodly na „Návrhu Smlouvy pozměňující SE a SES“ pro který se vžil název Reformní smlouva.

Evropská rada vydala dokument Závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady 21. – 22. 6. 2007, ve kterém se zavazuje k rychlému řešení a vyzývá nastupující předsednický stát³ k vypracování návrhu smlouvy. Zároveň dává souhlas ke svolání mezinárodní konference, jenž má za cíl připravit text nové smlouvy. Konference byla zahájena 23. července a během jejího zahájení předložilo Portugalsko ostatním členům Unie návrh nové smlouvy o poznání stručnější než původní návrh euroústavy. Na

---

¹ Užívá se také označení Reformní smlouva

² Text Berlínské deklarace dostupný z <http://europa.eu/50/docs/berlin_declaration_cs.pdf> [20. 5. 08]

³ V druhé polovině roku 2007 bylo předsednictví Evropské rady v rukou Portugalska

návrhu této reformní smlouvě spolupracovali právní experti jednotlivých členských zemí. Jednání o nové reformní smlouvě pokračovala na neformálním setkání nejvyšších představitelů Unie¹ 19. října 2007 v Lisabonu. O dva měsíce později, dne 13. prosince, byla smlouva slavnostně podepsána opět v portugalském hlavním městě. Nejčastěji se proto používá pro tento dokument název Lisabonská smlouva.

Za Českou republiku podepsal Lisabonskou smlouvu předseda vlády Mirek Topolánek a ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg. Smlouva vytváří další významný mezník v evropské integraci a po neúspěchu Ústavní smlouvy má za cíl zajistit efektivní budoucnost Unie.

5.2 Obsah Lisabonské smlouvy

Samotný dokument se skládá ze dvou částí – ze Smlouvy o fungování Evropské unie a ze Smlouvy o Evropské unii. Ke smlouvě jsou připojeny protokoly a přílohy a je sestavena tak, že k původním smlouvám jsou vkládány pozměněné články, odstavce, věty popř. rušeny některá původní ustanovení. Není to tedy souvislý text, což je velmi kritizováno neboť tento způsob vytvoření mezinárodní smlouvy způsobuje špatnou orientaci v dokumentu. K dispozici jsou rovněž úplná znění dvou hlavních smluv se změnami ve znění Lisabonské smlouvy.

5.2.1 Orgány EU

Nejdůležitějšími orgány řídící chod Evropské unie jsou: Evropský parlament, Evropská rada, Rada Evropské unie, Evropská komise a nově podle Lisabonské smlouvy i Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Smlouva upravuje a mění některé jejich kompetence, složení a roli v rozhodovacích procesech.

5.2.2 Evropský parlament

V Evropském parlamentu (EP) se snížil počet poslanců od volebního období 2009 – 2014 ze 785 na 751. Maximální počet poslanců za členský stát je 96, minimální je 6. Křesla v EP se rozdělují podle zásady „degresivní proporcionality“² tak, že stát s větším počtem obyvatel má právo na vyšší počet křesel a poslanec z tohoto státu tedy

---

¹ Ministři a prezidenti členských zemí

² Zásada sestupné poměrnosti

zastupuje vyšší počet obyvatel. Pro Českou republiku to znamená snížení počtu europoslanců¹ z 24 na 22.

Lisabonská smlouva posiluje roli EP v legislativním procesu takovou měrou, že se vyrovnává pozici Rady a výrazně se rozšiřují oblasti ve kterých EP spolurozhoduje na téměř všechny politiky Unie. Rozšiřují se také rozpočtové pravomoci a to na všechny výdaje Unie.

5.2.3 Evropská rada

EU funguje již od svého založení na principu rotace předsednictví členských států v Evropské radě. To znamená, že každých 6 měsíců řídí práci Rady jeden stát a jejím předsedou je premiér tohoto členského státu. Tento systém má za cíl vnášet do činnosti Unie představy i tradice jednotlivých států. Lisabonská smlouva však tento zavedený systém ruší a nově zavádí funkci předsedy Evropské rady, který bude volen na 30 měsíců s možností jednoho znovuzvolení a má řídit práci Rady, reprezentovat Unii v zahraničí a řídit její summity.

Podle závěrů z kongresu ODS z roku 2006² lze prý očekávat, že tuto funkci bude vykonávat téměř jistě politik z některého velkého státu západní Evropy, tudíž menší státy, včetně České republiky, budou do jisté míry odstrčeni od vlivu na evropskou politiku.

5.2.4 Rada EU

Nejvýraznější změnou, kterou Lisabonská smlouva přináší je bezesporu změna způsobu hlasování v Radě na tzv. systém dvojité většiny³, který již zmiňuje euroústava. Tento systém hlasování lze zablokovat tzv. blokační menšinou (což jsou minimálně 4 členské státy představující min 35% obyvatel EU) a měl by začít platit v listopadu 2014. Podle propočtů ODS⁴ se váha hlasů ČR při takovém způsobu hlasování snižuje z 3,7% na 2,2%, zatímco na druhé straně váha velkých členských států vzroste. Do 31. března 2017 je ustanoveno přechodné období během kterého se bude moci hlasovat na žádost alespoň jednoho členského státu kvalifikovanou většinou podle Smlouvy z Nice.

---

¹ Poslanci Evropského parlamentu

² Závěry z kongresů ODS dostupné z <<http://www.ods.cz/>> [30. 5. 08]

³ 55% členů Rady, tzn. nejméně 15 členských států reprezentující 65% obyvatel Unie

⁴ Konkrétně europoslance Hynka Fajmona, viz www.fajmon.eu

5.2.5 Evropská komise

Evropská komise má monopol na podávání návrhů legislativních aktů. Nyní platí, že každá členská země je v Komisi zastoupena nejméně jedním komisařem. Lisabonská smlouva zavádí nový systém, který určuje, že počet členů Komise má být ve výši 2/3 celkového počtu členských států. Systém má začít platit v roce 2014. Komisaři budou vybíráni na základě principu rovné rotace¹, což znamená, že každá země bude mít svého komisaře ve dvou Komisích ze tří. Za členy komise se počítají komisaři, předseda Komise a Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

5.2.6 Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

Smlouva stanovuje funkci Vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku namísto kritizované pozice Ministra zahraničních věcí. Bude předsedat nově vytvořené Radě pro zahraniční věci.

5.3 Rozdíl mezi Ústavní a Lisabonskou smlouvou

Lisabonská smlouva ve své podstatě vychází z odmítnuté euroústavy a návrh smlouvy je v podstatě sestaven z námitek a připomínek k původní Ústavní smlouvě.

První zásadní změnou je bezesporu fakt, že tato reformní smlouva již nemá přívlastek „ústavní“ a nemá za úkol nahradit zakládající smluvní systém Unie, ale pouze ho upravit či pozměnit.

Smlouva již nezačleňuje evropské symboly a neobsahuje ani Chartu lidských práv, pouze na ni právně odkazuje². Dále na rozdíl od původní Ústavní smlouvy nenazývá evropskou legislativu evropskými zákony a evropskými rámcovými zákony, ale zachovává současné označení: nařízení, směrnice a rozhodnutí.

Co se týče problematiky výlučných a sdílených kompetencí EU, Lisabonská smlouva v plném rozsahu zachovává rozdělení kompetencí jak je dáno v původní návrhu Ústavní smlouvy.

Smlouva posiluje úlohu národních parlamentů a prodlužuje ze šesti na osm měsíců lhůtu, ve které mohou parlamenty zkoumat návrhy evropské legislativy, což

---

¹ Více čl. 17, odst. 5 Smlouvy o Evropské unii podle nového číslování

² Charta lidských práv bude právně závazná pro všechny členské státy, výjimku si v některých oblastech vynutila Velká Británie a Polsko

zajistí větší časový prostor pro projednání návrhu a formulaci stanoviska. Pokud návrh zpochybní alespoň polovina členských zemí, musí Komise tento návrh znovu projednat.

Tzv. oboustranná flexibilita zavádí zpětný přenos kompetencí z úrovně EU na členský stát. Znamená to, že pokud dojde ke zrušení unijního aktu, bude to znamenat, že pravomoci v této oblasti přechází zpět na členské státy. Tato koncepce vznikla z české iniciativy na summitu v Berlíně 21. června 2007.

Mezi nevýhodami této smlouvy můžeme jmenovat např.: zrušení práva veta členských států v oblastech energetické politiky, v dopravní politice, v oblastech migrace či při rozhodování o struktuře rozpočtu EU. Právo veta naopak zůstává v oblastech daní a sociálního zabezpečení.

Ostatní nejmenované změny jsou převzaty z Ústavní smlouvy, viz kapitola třetí.

6 Ratifikace Lisabonské smlouvy

Než vstoupí Lisabonská smlouva v platnost je nutné, aby s ní souhlasily všechny členské státy a byla ratifikována ve všech státech Evropské unie. Předpokládá se, že se ratifikační proces podaří dokončit do konce roku 2008, aby mohla smlouva vstoupit v platnost k 1. 1. 2009 ještě před volbami do Evropského parlamentu.

6.1 Způsob ratifikace

Způsob ratifikace je odvozen od ústavního pořádku každého členského státu, a záleží jen na těchto ústavních pravidlech zda bude smlouvu ratifikovat pouze parlament, nebo zda bude nutno ke schválení vyhlásit i referendum. Jediný stát, který vyhlásí k ratifikaci referendum je Irsko, neboť to nařizuje jeho ústavní pořádek. Ostatní země schvalují smlouvu ve svých národních parlamentech. Proces ratifikace parlamentní cestou závisí na uspořádání státu, zda má parlament jednokomorový či dvoukomorový, kde je vyžadován souhlas obou komor.

6.2 Průběh a výsledky ratifikace

Lisabonskou smlouvu zatím schválilo 13 členských států, v ostatních zemích ratifikace buď probíhá, nebo v nejbližších měsících proběhne. První zemí, která smlouvu ratifikovala se stalo Maďarsko a to již v prosinci 2007. V maďarském Národním shromáždění hlasovalo pro 325 zastupitelů a proti pouze 5. Premiér Ferenc Gyurcsány byl potěšen, jak Maďarsko přispívá k evropské integraci.

Další země, které řekly ano Lisabonské smlouvě, byly Slovinsko a Malta. Slovinsko jako předsedající země podpořila návrh drtivou většinou 74 poslanců z 90, na Maltě byla smlouva přijata jednomyslně.

4. února letošního roku se hlasovalo o Lisabonské smlouvě v rumunském parlamentu. Pro bylo 387 poslanců a senátorů, proti byl pouze jeden poslanec a jeden zastupitel se zdržel hlasování. Rumunský premiér řekl, že je to první důležitý dokument EU, který Rumunsko podepsalo jako plnoprávný člen a že představuje nové stádium evropské integrace¹.

---

¹ Více <<http://www.edotace.cz>> [4. 6. 08]

Ve Francii bylo nutné před ratifikací změnit francouzskou ústavu. To se podařilo během zasedání poslanců a senátorů 4. února ve Versailles a poté následovala samotná ratifikace v obou komorách francouzského parlamentu. V Senátu byl návrh podpořen 265 senátory proti 42, v Národním shromáždění získal podporu 336 poslanců ku 52.

Další ratifikační proces proběhl 21. 3. v bulharském parlamentu, kde z přítomných 209 poslanců hlasovalo 193 pro a pouze 16 proti Lisabonské smlouvě. Bulharský premiér byl potěšen úspěšnou ratifikací a zdůraznil její důležitost pro budoucnost Evropy.

Po několika týdnech sporů kolem způsobu ratifikace byla nakonec smlouva schválena i v Polsku. Poláci si však vyhradili právo na ustanovení o svrchovanosti Polska.

Devátou zemí, která schválila Lisabonskou smlouvu bylo Slovensko. Ne však zcela bez problémů. Opozice odmítla smlouvu podpořit kvůli kontroverznímu tiskovému zákonu, který čelí kritice ohledně omezování svobody tisku. Koalice premiéra Roberta Fica však nakonec podporu našla a to díky Straně maďarské koalice.

V Portugalsku, v zemi svého zrodu, získala Lisabonská smlouva podporu od 230 zákonodárců, pouze 21 poslanců z řad komunistů, zelených a extrémní levice hlasovalo proti.

Dánský jednokomorový parlament se vyslovil pro návrh v poměru 90 ku 25 v týž den jako horní komora rakouského parlamentu, kde hlasování následovalo po většinovém přijetí v dolní komoře. Většina poslanců uvítala změny, které smlouva přináší sjednocené Evropě.

Dvě pobaltské republiky, Litva a Lotyšsko, schválily smlouvu 8. 5. Litva byla mimochodem první zemí, která ratifikovala i původní návrh Ústavní smlouvy pro Evropu později odmítnutý ve Francii a v Nizozemí. Lisabonská smlouva byla schválena přesvědčivou většinou v obou parlamentech.

Týž den podpořil smlouvu i irský parlament a zahájil tím proces ratifikace, který pokračoval lidovým hlasováním vyhlášeným na 12. června. Toto referendum vnáší do celého projektu velkou nejistotu, neboť nesouhlas by jen jediného státu může celý proces zničit.

V Německu byl dokument podpořen 515 zákonodárci, pouze 58 levicových poslanců bylo proti a domáhají se zpochybnění smlouvy u Ústavního soudu v Karlsruhe což může pozdržet podpis německého prezidenta Heinze Fischera.

Lucemburské velkovévodství se jasně vyslovalo pro přijetí Lisabonské smlouvy, pro hlasovalo 47 poslanců, proti pouze tři poslanci a jeden se hlasování zdržel.

12. června se konalo referendum v Irsku. Jediné všelidové hlasování zamítlo smlouvu o reformě EU. Z čistě právního hlediska to znamená její konec, i kdyby se všechny ostatní země vyslovily pro a jediné Irsko bylo proti, nemůže smlouva ve své původní podobě v platnost vstoupit. Nicméně předseda Evropské komise José Barroso 13. června prohlásil, že by ratifikace Lisabonské smlouvy měla pokračovat navzdory jejímu odmítnutí v Irsku. Irský premiér řekl, že smlouvu nepovažuje za mrtvou a že je nyní na Irsku jak zanalyzuje situaci a jak odpoví na obavy irských voličů. Slovinské předsednictví vyjádřilo lítost nad zamítnutou smlouvou, představitelé ostatních členských států ale zároveň vyslovili odhodlání pokračovat v ratifikaci.

V ostatních členských zemích se tedy nyní ratifikační proces nachází v různých fázích přijímání. Ve Velké Británii smlouva již v březnu prošla dolní komorou parlamentu, nyní je projednávána v horní komoře byla schválena pár dní po irském odmítnutí smlouvy – 18. června. Belgie, Itálie a Kypr plánují ukončit ratifikaci v létě. Nizozemsko, Španělsko a Švédsko budou o smlouvě rozhodovat až na podzim, což má v plánu i zákonodárný sbor České republiky. Je však otázkou nakolik odmítnutí Lisabonské smlouvy Irskem pozastaví nebo dokonce zcela ukončí ratifikační proces.

Tabulka č. 1 shrnuje základní údaje o ratifikaci v jednotlivých členských zemích k 19. červnu 2008.

Tabulka č. 1: Ratifikace Lisabonské smlouvy

Členské státy	Způsob ratifikace	Datum	Výsledek ratifikace
Maďarsko	parlament	17. 12. 2007	schváleno
Slovinsko	parlament	29. 1. 2008	schváleno
Malta	parlament	29. 1. 2008	schváleno
Rumunsko	parlament	4. 2. 2008	schváleno
Francie	parlament	7. 2. 2008	schváleno
Bulharsko	parlament	21. 3. 2008	schváleno
Polsko	parlament	2. 4. 2008	schváleno
Slovensko	parlament	10. 4. 2008	schváleno
Portugalsko	parlament	23. 4. 2008	schváleno
Rakousko	parlament	24. 4. 2008	schváleno
Dánsko	parlament	24. 4. 2008	schváleno
Litva	parlament	8. 5. 2008	schváleno

Lotyšsko	parlament	8. 5. 2008	schváleno
Německo	parlament	23. 5. 2008	schváleno
Lucembursko	parlament	29. 5. 2008	schváleno
Estonsko	parlament	11. 6. 2008	schváleno
Finsko	parlament	11. 6. 2008	schváleno
Řecko	parlament	11. 6. 2008	schváleno
Irsko	parlament + referendum	8. 5. 2008 + 12. 6. 2008	neschváleno ³⁴
Velká Británie	parlament	18. 6. 2008	schváleno
Česká republika	parlament	-----	v jednání
Belgie	parlament	-----	v jednání
Itálie	parlament	-----	v jednání
Kypr	parlament	-----	v jednání
Nizozemsko	parlament	-----	v jednání
Španělsko	parlament	-----	v jednání
Švédsko	parlament	-----	v jednání

³⁴ Poměr odpůrců k příznivcům smlouvy byl 53,4% ku 46,6% a volební účast jen těsně překročila 50%. Výsledky irského referenda převzaté z <<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/clanek.phtml?id=608066>> [13. 6. 08]

7 Situace v České republice

Lisabonská smlouva již byla nebo teprve bude projednávána ve všech parlamentech členských států. Jedno je jisté, aby vstoupila v platnost, musí být schválena ve všech zemích, což už se po neúspěšném referendu v Irsku nepodaří. V České republice je ratifikace v rukou Parlamentu, referendum vypsáno nebude. Ratifikační proces je nyní pozastaven kvůli přezkoumání smlouvy u Ústavního soudu. O její úspěšném dokončení se hovoří i v souvislosti s českým předsednictvím v Radě EU v první polovině roku 2009. Nyní je ovšem nejaktuálnější otázkou budoucnost celého ratifikačního procesu reformní smlouvy nejen v České republice ale i v ostatních členských státech.

Před její ratifikací u nás je však nutno zanalyzovat všechny její přínosy a nevýhody hlavně pro samotnou Českou republiku a zvážit, zda Lisabonská smlouva opravdu přinese novou lepší budoucnost Evropské unii a zlepší její fungování. Následující měsíce ukážou, zda ji čeká lepší osud než původní návrh euroústavy nebo zda po irském zamítnutí zbude nějaká naděje na její úspěšnou ratifikaci.

V této poslední kapitole však nejprve zhodnotím reakce na původní návrh Ústavní smlouvy, posléze i aktuální dění kolem Lisabonské smlouvy a její ratifikaci v českém parlamentu.

7.1 Postoj předních českých politiků k euroústavě

Česká politická scéna byla v pohledu na Ústavní smlouvu dosti roztržštěná. Tehdejší vládní koalice (ČSSD, KDU-ČSL, US/DEU) byla pro ratifikaci smlouvy, vláda dokonce euroústavu schválila a na její kampaň uvolnila přes 200 milionů korun³⁵. Na druhé straně opoziční ODS měla k otázce přijetí euroústavy velmi negativní až kritický postoj. Vydala dokonce leták s názvem „5 důvodů proč říci ne evropské ústavě“³⁶, ve kterém shrnula své kritické postoje k nejdůležitějším bodům této smlouvy. Podle ODS k přijetí euroústavy neexistoval mandát a zastoupení v Konventu nebylo rovné. Smlouvě vytykají, že nezpřehlednila primární právo namísto jeho slibovaného zjednodušení a že otevírá cestu k vytvoření evropského státu se všemi státními atributy. Upozorňuje se také na vliv smlouvy na Českou republiku a uvádí omezení suverenity

³⁵ Zdroj: ČTK pro Lidové noviny. Článek dostupný z <<http://azpravy.atlas.cz/z-domova/17019-ln-eurostavu-bude-zrejme-propagovat-rozsahla-kampan.aspx>> [10. 6. 08]

³⁶ Leták *5 důvodů proč říci ne evropské „ústavě“* vydaný klubem poslanců ODS v Evropském parlamentu dostupný z <http://www.ods.cz/eu/download/docs/5_duvodu.pdf> [11. 6. 08]

ČR a nevýhodné postavení menších členských států, např. snížením váhy hlasů v Radě. Viz graf v příloze č. 3.

Naopak ČSSD vydala prohlášení, že stejně jako ostatní evropské sociálně-demokratické strany, přijetí euroústavy plně podporuje a proklamuje že hlas pro, je hlas pro prosperitu a rozvoj České republiky ve sjednocené Evropě³⁷.

KSČM hlásící se k evropské radikální levici euroústavu odmítla a KDU-ČSL sice uvítala některé body euroústavy, např. zjednodušení zákonodárního systému či posílení role parlamentů, ale návrh smlouvy podle strany obsahuje ještě řadu nedořešených otázek v kterých se KDU-ČSL neztotožňuje s ústavním návrhem.

Jako nejvyšší představitelé českého státu, smlouvu slavnostně podepsali 29. října 2004 v Římě tehdejší předseda vlády Stanislav Gross a ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda.

Ratifikace euroústavy v České republice neproběhla a ani nebylo rozhodnuto, jestli o smlouvě bude hlasovat parlament či občané v referendu. O způsobu ratifikace i o samotné smlouvě probíhaly vleklé spory, které byly ukončeny až neúspěšným schvalovacím procesem v ostatních členských státech.

Největším odpůrcem Ústavní smlouvy byl bezesporu sám prezident České republiky Václav Klaus.

7.1.1 Václav Klaus

Prezident České republiky byl jediný evropský nejvyšší státní představitel, který se velmi výrazně a pesimisticky stavěl proti Ústavní smlouvě. Podle něj přijetí euroústavy vede k vytvoření evropského superstátu a ke snižování státní suverenity a svobody členských států. Klausovi se mimo jiné nelíbí, že Česká republika neměla velký vliv při tvorbě textu Ústavní smlouvy, což považuje za jeden z důkazů demokratického deficitu Evropské unie.

V publikaci „Řekneme své ano nebo ne evropské ústavě“ k níž napsal předmluvu se může zdát, že čtenář má možnost výběru, její obsah je však jasně proti přijetí Ústavní smlouvy. Tato předmluva obsahuje i tzv. Klausovo desatero, co podle jeho názoru smlouva přináší. Ve skutečnosti je to však souhrn všech důvodů proč by Česká republika měla euroústavu odmítnout.

---

³⁷ Více na oficiálních stránkách strany: <http://www.cssd.cz/>

Klausovo desatero³⁸:

1. Evropská unie se stane státem a bude mít všechny základní rysy státu. Bude mít svou ústavu, své občany, své území, svou vnější hranici, svou měnu, svého prezidenta, svého ministra zahraničních věcí, atd.

2. Dnešní členské státy budou v tomto nově vzniklém státě federativního typu pouhými regiony nebo provinciemi.

3. Ústava státu Evropská unie bude nadřazena ústavám členských států.

4. Sám termín "ústavní smlouva" je nepřesný a pouze dočasný. Smlouvou mezi suverénními státy bude tento dokument jen do doby, než bude v členských státech - jako smlouva ratifikován. Pak se tento dokument stane skutečnou ústavou.

5. Opouští se v dnešní, staré EU dosud dominantní koncept "sdílení suverenity" a místo toho vzniká suverenita nová, celoevropská. Státy v nové EU ztratí své dosud výlučné právo tvořit si své vlastní zákony.

6. Občané jednotlivých členských států se stanou občany státu Evropská unie, s právy a povinnostmi přímo vůči institucím tohoto evropského státu.

7. Členské státy budou moci vykonávat jen ty pravomoci, které jim ústava EU ponechá, nikoli opačně, což byla původní myšlenka evropské integrace.

8. EU, nikoli členské státy, budou uzavírat mezinárodní smlouvy s jinými státy.

9. Ústavní smlouvou se v hlasovacích procedurách snižuje váha menších členských států, tedy i České republiky (oproti dnešnímu stavu, vycházejícímu ze smlouvy z Nice).

10. I ty oblasti rozhodování, v nichž členským státům i do budoucna zůstane právo veta, mohou být v libovolné chvíli předvedeny pod většinové hlasování.

Na toto prezidentovo desatero proti Ústavní smlouvě reagoval bývalý evropský komisař za Českou republiku Pavel Telička a snažil se ve svém článku pro server idnes.cz vyvrátit prezidentova tvrzení.³⁹ Je však na občanech ČR k jakému názoru se přikloní, či zda si udělají svůj vlastní.

---

³⁸ *Řekneme své ano nebo ne evropské ústavě : S předmluvou Václava Klause*. Petr Mach. 1. vyd. [s.l.] : CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2005.

³⁹ Článek Telička vyvrací Klausovo desatero dostupný z http://zpravy.idnes.cz/nazory.asp?r=nazory&c=A050301_095622_nazory_mhk [14. 6. 08]

Václavu Klausovi je mimo jiné vytýkáno⁴⁰, že v postoji k euroústavě prezentuje pouze své osobní názory bez ohledu na svůj prezidentský úřad. Na druhou stranu v české ústavě není zmínka o tom, že by český prezident měl povinnost zastupovat republiku v souladu s myšlenkou evropské integrace podle euroústavy. Václav Klaus je přesvědčen o tom, že evropská integrace dospěla do stádia, které omezuje státní suverenitu a svobodu ve prospěch unijních orgánů v dalších a dalších oblastech. Podle jeho názoru euroústava představuje unifikaci Evropy, s čímž zásadně nesouhlasí.

Václav Klaus byl mezi těmi, kdo podporovali vypsání referenda k přijetí Ústavní smlouvy. Podle jeho názoru představuje obsah euroústavy dramatickou změnu ústavy, kterou není možné ratifikovat pouze parlamentem.

7.2 Postoj české veřejnosti k přijetí euroústavy

Chceme-li zhodnotit postoj českých občanů k Ústavní smlouvě, musíme vzít v potaz informovanost o obsahu tohoto dokumentu. Ta podle Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV nebyla příliš velká. V roce 2005 o jejím obsahu nebylo informováno vůbec šest z deseti občanů.

Názory české veřejnosti na to, zda je potřebné pro fungování Evropské unie přijetí dokumentu jako je Evropská ústava nebyly jednoznačné. Zajímavostí je, že mnoho lidí, kteří neměli na dokument svůj vlastní názor, sdíleli odmítavý postoj s prezidentem republiky Václavem Klausem.

Graf č. 1 ukazuje, že občané ČR byli v druhé polovině roku 2005 rozděleni na zhruba stejné poloviny. Zhruba polovina považovala dokument za potřebný, druhá polovina nikoli. O nutnosti Evropské ústavy byli přesvědčeni převážně lidé mladšího věku a středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní.

Evropský institut Eurobarometr zkoumal i souhlas veřejnosti s obsahem euroústavy. Podle tohoto průzkumu více než 60% se smlouvou souhlasí, jsou to především lidé ve věku 25 – 39 let, studenti, středově orientovaní, manažeři a ti, kteří důvěřují Evropské unii.⁴¹

---

⁴⁰ Politická strana Evropští demokraté požádala Ústavní soud, aby přezkoumal, zda je prezidentova kritika v souladu s jeho prezidentskými pravomocemi, které mu jsou přiděleny Ústavou ČR

⁴¹ Zdroj dat: Eurobarometr, Národní zpráva – Česká republika, Názory na evropskou ústavu, 1091 respondentů

Graf č. 1: Postoj veřejnosti k Evropské ústavě⁴²

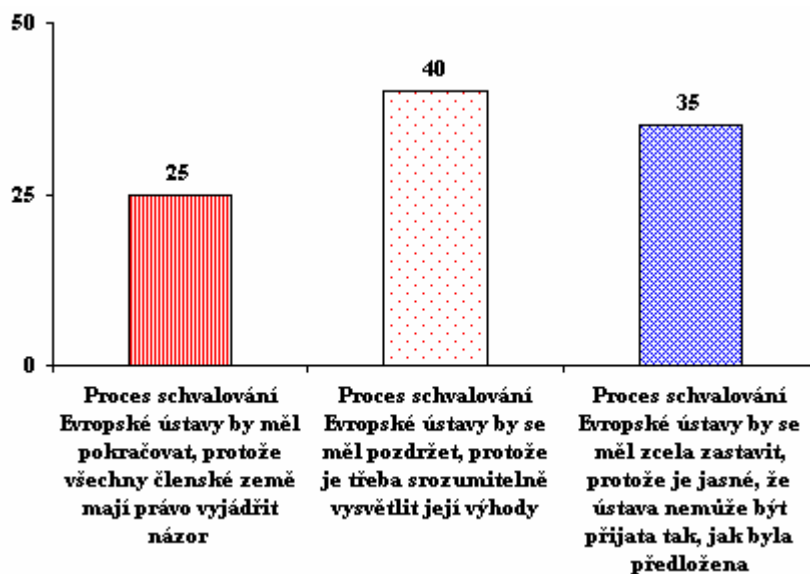
Podle zprávy CVVM „Evropská ústava očima veřejnosti“⁴³ z února 2005 by v případě konání referenda hlasovalo pro přijetí Ústavní smlouvy 56% dotázaných. Za dva roky se však názory české veřejnosti rapidně změnily a v průzkumu londýnské euroskeptického institutu Open Europe z počátku roku 2007 se už téměř 50% dotázaných vyslovilo proti euroústavě a pouze 27% pro.

Klíčová otázka průzkumu agentury STEM z července 2005 byla, zda by se mělo pokračovat ve schvalování Evropské ústavy. Unie v té době řešila co dál v této problematice. Doslovně otázka zněla: Který s následujících výroků nejlépe vystihuje Váš názor na budoucnost Evropské ústavy? Odpovědi občanů znázorňuje graf č. 2. Neúspěch euroústavy v referendech Francie a Nizozemska vedl k tomu, že pouze 25% občanů ČR chtělo, aby schvalovací proces pokračoval. 40% si myslelo, že by se schvalování mělo pozastavit a 35% dotázaných dokonce proklamovalo úplné zastavení ratifikačního procesu. Zastávání názoru, že by se mělo se schvalováním pokračovat roste s úrovní vzdělání.

⁴² Zdroj dat: STEM Trendy 07/2005

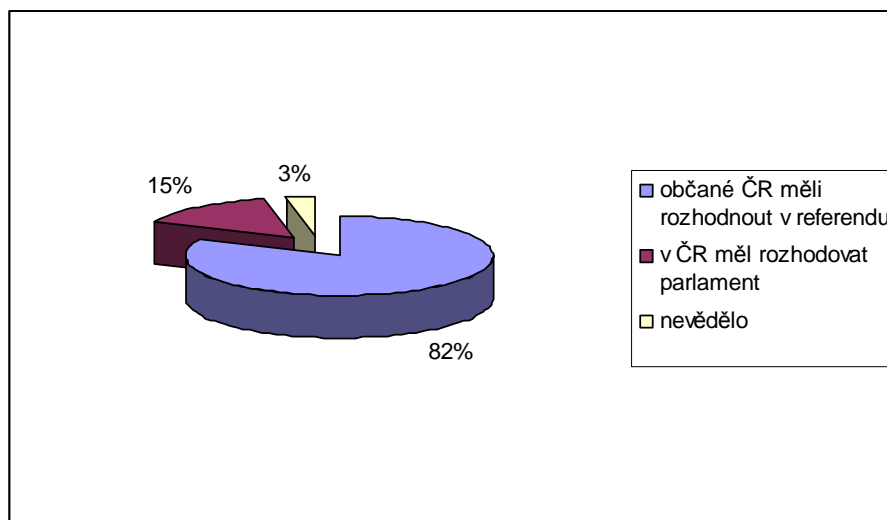
⁴³ Zpráva dostupná z <http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100454s_pm50315.pdf> [15. 06. 08]

Graf č. 2: *Budoucnost Evropské ústavy*⁴⁴

Průzkum londýnského institutu Open Europe se zabýval otázkou referenda. Výsledky z března 2007 ukazují jasný názor občanů ČR na konání referenda ohledně potencionálního přijetí reformní smlouvy EU. Přes 80% dotázaných uvedlo, že by občané měli rozhodnout v referendu a pouze 15% chtělo, aby o smlouvě rozhodoval parlament. Průzkum ohledně konání referenda v ČR provedlo už na počátku roku 2005 Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV⁴⁵.

Graf č. 3: *Referendum k přijetí Evropské ústavy*⁴⁶

⁴⁴ Zdroj dat: STEM, červenec 2005, 1672 respondentů

⁴⁵ Výzkum Smlouva o Ústavě pro Evropu očima veřejnosti dostupný z http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100506s_pm50823.pdf [15. 6. 08]

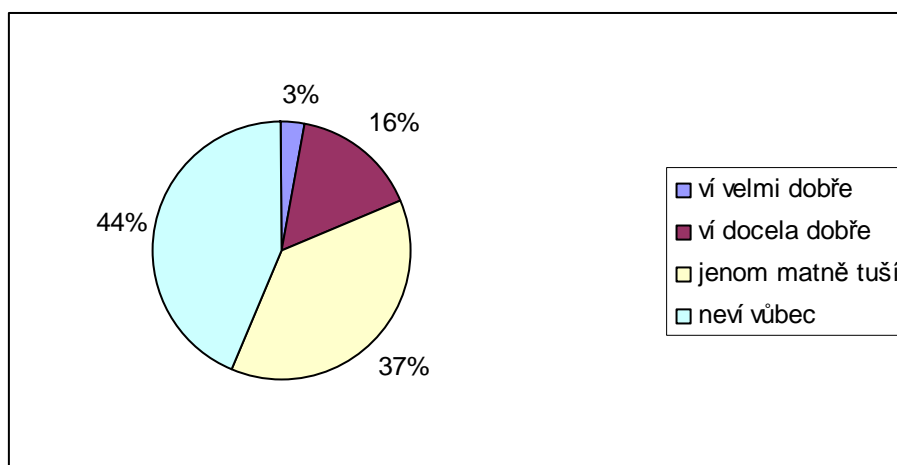
⁴⁶ Zdroj dat: Open Europe, 500 respondentů

7.3 Reakce na Lisabonskou smlouvu

Nejrůznější agentury, zvláště Centrum pro výzkum veřejného mínění, provádějí podrobné průzkumy mezi českými občany ohledně aktuálních témat Evropské unie, včetně povědomí o Lisabonské smlouvě. Výsledky poměrně jasně hovoří o neinformovanosti české veřejnosti o obsahu a změnách, které Lisabonská smlouva přináší.

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR uskutečnilo na počátku dubna průzkum týkající se povědomí českých občanů o Lisabonské smlouvě. Bylo mimo jiné zjišťováno, zda lidé vědí, co označuje pojem Lisabonská smlouva. Povědomí veřejnosti, podle této ankety nepříliš velké, je znázorněno v grafu č. 2. Pouhá 3% dotázaných ví velmi dobře co je to Lisabonská smlouva, 16% to ví docela dobře a zbylých 81% jenom matně tuší či vůbec neví o co se jedná. Co se týče rozdílů v povědomí, nejvíce se projevuje vliv vzdělání⁴⁷, postoj k EU jako takové i stranické preference. Obecně platí, že čím vyšší vzdělání, tím větší znalost problematiky.

Graf č. 4: Povědomí českých občanů o Lisabonské smlouvě⁴⁸

Součástí průzkumu byla i otázka: „Máte o dění ohledně Lisabonské smlouvy dostatek nebo nedostatek informací?“. Z odpovědí vyplynulo, že 2% má rozhodně dostatek informací, 10% spíše dostatek, 30% spíše nedostatek a 48% rozhodně nedostatek. 10% dotázaných nevědělo. V kontextu malého vědomí tento výsledek tedy není nějak překvapující. Zajímavé však je, že zhruba polovina lidí, kteří vědí co je Lisabonská smlouva, deklaruje nedostatek informací.

⁴⁷ Až 44% vysokoškolsky vzdělaných respondentů ví velmi dobře co označuje pojem Lisabonská smlouva

⁴⁸ Zdroj dat: CVVM

S malým povědomím a s nedostatkem informací souvisí i malý zájem obyvatel o dění kolem Lisabonské smlouvy. Podle průzkumu o smlouvu neprojevuje zájem až 81% lidí, zajímá se o ní pouze 16% občanů.

Občané ČR jsou podle průzkumu agentury STEM⁴⁹ velmi nerozhodní co se týče ratifikace Lisabonské smlouvy českým parlamentem – polovina je pro ratifikaci, druhá polovina s ní nesouhlasí. Názory na ratifikaci jsou výrazně ovlivněny stranickými preferencemi občanů, pro Lisabonskou smlouvu jsou nejčastěji voliči pravice.

Podle průzkumu je ale lidí, kteří textu skutečně rozumí a dokáží posoudit jeho dopady velmi málo – pouhých 21%. Téměř 3/4 dotázaných neví, co Lisabonská smlouva obsahuje a obsahu dokumentu nerozumí.

Na webových stránkách vytvořených Mladou občanskou platformou⁵⁰ www.lisabonskasmlouva.cz má každý občan možnost připojit se k petici proti Lisabonské smlouvě a vyjádřit tím svůj nesouhlas s její ratifikací. Stránky nabízí i názory jednotlivých poslanců a senátorů a jejich stanoviska k Lisabonské smlouvě.

7.3.1 Postoj české politické scény k Lisabonské smlouvě

Postoj předních českých politiků k Lisabonské smlouvě je nyní silně ovlivněn neúspěchem smlouvy v Irsku. Spekuluje se, co bude dál. Europoslanecký klub ODS v prohlášení k výsledkům referenda v Irsku⁵¹ uvedl, že respektuje irské ne a připomíná, že neschválení Lisabonské smlouvy jedním z členských států znamená, že nemůže vstoupit v platnost. Premiér a předseda ODS Mirek Topolánek po referendu v Irsku prohlásil, že tento neúspěch Lisabonské smlouvy představuje pro Evropskou unii komplikaci, neohrozí však podle jeho slov standardní fungování Unie, neboť má stabilní mluvní základ.⁵² ODS byla od počátku proti Lisabonské smlouvě, proto v Senátu odhlasovala její přezkoumání Ústavním soudem.

Opoziční ČSSD ve své tiskové zprávě z 16. června⁵³ považuje irské referendum za negativní signál evropské integraci, ale nikoli za krach Lisabonské smlouvy jako ODS. Předseda strany Jiří Paroubek, jako zastánce Lisabonské smlouvy, předpokládá, že ratifikační proces v České republice bude pokračovat.

---

⁴⁹ Průzkum byl proveden 29. 1. – 7. 2. 2008 na skupině 1423 občanů starších 18 let

⁵⁰ Více o organizaci na <http://www.mlop.cz/>

⁵¹ Prohlášení dostupné z <<http://zpravy.ods.cz/prispevek.php?ID=6863>> [18. 6. 08]

⁵² Prohlášení Mirka Topolánka dostupné z <<http://zpravy.ods.cz/prispevek.php?ID=6836>> [18. 6. 08]

⁵³ Tisková zpráva dostupná z <<http://www.cssd.cz/s14983/tiskove-zpravy/a18846.html>> [18. 6. 08]

Prezident Klaus označil toto odmítnutí za „vítězství svobody a rozumu nad umělými elitářskými projekty a evropskou byrokracií“⁵⁴. Podle prezidenta tím projekt Lisabonské smlouvy skončil a v ratifikaci již nelze pokračovat.

Ministr zahraničí Karel Swarzenberg naopak doufá, že irské ne nikdo nebude vykládat jako konec reformy smluv EU.

7.4 Ratifikace Lisabonské smlouvy v České republice

Poslanecká sněmovna podpořila 1. dubna 2008 v prvním čtení ratifikaci Lisabonské smlouvy a tím učinila první krok na cestě k jejímu úplnému schválení. Dolní komora bude nyní smlouvu projednávat ve dvou krocích. Nejprve se jí budou zabývat sněmovní výbory – ústavně-právní výbor, zahraniční výbor a výbor pro evropské záležitosti. Ve druhém čtení pak již o dokumentu budou rozhodovat poslanci. Ke schválení ve sněmovně je třeba, aby smlouvu podpořilo nejméně 3/5 poslanců a v Senátu nejméně 3/5 přítomných senátorů, tj. ústavní většina⁵⁵. Zatím se předpokládá, že pro smlouvu budou hlasovat poslanci ČSSD, KDU-ČSL, SZ a většina ODS, ratifikace by tedy neměla být v ohrožení. Ještě před prvním čtením, vznesli komunisté námitku, že se o smlouvě nemůže hlasovat, když není k dispozici její tzv. konsolidované znění s vyznačenými změnami. Většina dolní sněmovny však tuto výhradu odmítla s tím, že má k dispozici oficiální český překlad, tudíž se o smlouvě může hlasovat.

Smlouvu musí podpořit i horní komora Parlamentu – Senát. Vláda předložila Senátu Lisabonskou smlouvu se žádostí o ratifikaci 25. ledna 2008. Jelikož se horní komora parlamentu domnívá, že se některá ustanovení smlouvy přímo dotýkají ústavního pořádku České republiky, zažádala 24. dubna o přezkoumání dokumentu Ústavním soudem. Ten má za úkol ukázat zda je Lisabonská smlouva v souladu s českou ústavou. Výbor pro záležitosti Evropské unie předložil několik námětů, jimiž by se měl Ústavní soud zabývat. Zaměří se především na oblast přenosu kompetencí z členských států na evropskou úroveň, na změnu způsobu hlasování v Radě EU z jednomyslného na většinový, na uzavírání mezinárodních smluv jménem Unie a na nejasné postavení Charty základních práv a její právní závaznost pro Českou republiku.

---

⁵⁴ Prohlášení prezidenta republiky k výsledkům irského referenda k Lisabonské smlouvě dostupné z <<http://www.klaus.cz/klaus2/asp/clanek.asp?id=nMF8VTd01QXh>> [18. 6. 08]

⁵⁵ Článek 39 Ústavy ČR

Ústavní soud vyzval prezidenta republiky k vyjádření. Václav Klaus odpověděl dopisem ze dne 5. června, kde potvrdil, že se s návrhem Senátu plně ztotožňuje a zároveň se vyjádřil i ke způsobu ratifikace. Požádal soud, aby našel vhodnou cestu ke schválení tohoto dokumentu a uvedl, že vyjádření Ústavního soudu považuje za klíčový předpoklad k ratifikaci smlouvy. Podle jeho názoru je Ústavní soud, jakožto nejvyšší právní autorita českého státu, povinen poskytnout široké veřejnosti i politické reprezentaci jasné a komplexní posouzení Lisabonské smlouvy.⁵⁶

Ústavní soud má však k dispozici pouze pracovní verzi smlouvy. Ani jedna z verzí překladů, které má Česká republika k dispozici totiž nebyla schválena evropskými orgány. Rozhodování patnácti ústavních soudců tedy nebude jednoduché.

Tímto se celý ratifikační proces značně prodlouží a může se protáhnout až na několik měsíců. PS se původně měla dostat k hlasování na podzim tohoto roku, ale vypadá to, že tento cíl nejspíš nebude splněn. Zdá se, že je v tom i jakási strategie ODS, která s Lisabonskou smlouvou v mnohém nesouhlasí. Jan Zahradil, europoslanec za ODS, uvedl, že ČR nemá důvod být mezi prvními, kdo smlouvu přijmou a že spíše vyčká, jak dopadne ratifikace v ostatních zemích. Jelikož Irsko dne 12. června odmítlo text smlouvy v referendu je otázkou jakou cestou se bude ratifikace ubírat nejen v České republice, ale i v ostatních zemích.

---

⁵⁶ Více Odpověď prezidenta republiky Ústavnímu soudu ohledně Lisabonské smlouvy dostupná z <<http://www.klaus.cz/klaus2/asp/clanek.asp?id=nR9yaLOBcn3R>> [12. 6. 08]

Závěr

Evropská unie stojí nyní na pevném základě v podobě zakládajících smluv, které byly a jsou schvalovány demokraticky všemi členskými státy. Ústavní smlouva pro Evropu a posléze i Lisabonská smlouva měly za cíl posunout Unii na další stupeň, což se však doposud nepodařilo. Projekt Ústavní smlouvy ztroskotal po referendech ve Francii a v Nizozemí a zdá se, že to samé čeká i Lisabonskou smlouvu odmítnutou v irském referendu. Nejvyšší představitelé Evropské unie i samotné členské státy však stále tvrdí, že Lisabonská smlouva není mrtvá a že by se mělo pokračovat v její ratifikaci.

Summit Evropské rady, který proběhl 19. – 20. června měl dát odpověď na otázku co bude dál s Lisabonskou smlouvou. Ze závěrů summitu vyplynulo, že ratifikace dokumentu bude pokračovat i přes jeho odmítnutí v Irsku. Analyzovat vzniklou situaci ale vyžaduje dostatek času, proto budou diplomaté v této otázce pokračovat na dalším summitu EU, který je naplánován na říjen. Jeden ze závěrů schůzky nejvyšších představitelů Unie je výjimka pro Českou republiku. Evropská rada uznala, že Česko nemůže v ratifikaci pokračovat dokud není znám posudek Ústavního soudu, tudíž je u nás ratifikační proces pozastaven. Český premiér Mirek Topolánek v Bruselu prohlásil, že smlouva k plánovanému 1. lednu 2009 platit rozhodně nebude.

Zdá se, že Česká republika může být po Irsku dalším státem, který by mohl ohrozit Lisabonskou smlouvu. Čeští politici jsou v názoru na ni nejednotní a projednávání u Ústavního soudu může dopadnout fiaskem smlouvy v dalším členském státě. A i když Ústavní soud řekne, že je Lisabonská smlouva v souladu s českým právem, není vůbec jisté, zda vláda podpoří pokračování ratifikace. Výroky prezidenta republiky o smrti Lisabonské smlouvy také nevzbuzují důvěru ve schválení dokumentu.

Je však otázkou jak se situace bude řešit dál a jak se s tímto problémem vypořádá Francie jako předsednický stát Rady EU v druhé polovině tohoto roku a posléze i Česká republika v roce 2009. Spekuluje se i o tzv. dvourychlostní Evropě. To znamená, že Irsko by se řídilo nynějšími pravidly danými smlouvou z Nice a ostatní země, které Lisabonskou smlouvu ratifikují, by se řídily podle ní. O tomto systému se

nejvíce hovoří ve Francii, většina předních evropských politiků je však zásadně proti⁵⁷ poukazujíc na důležitost Lisabonské smlouvy v rámci celé budoucnosti fungování Evropské unie.

Jedno je jisté, pokud se Česká republika stane druhou zemí, která Lisabonskou smlouvu neschválí, začne pak Evropská unie opět hovořit o krizi. Nicméně dokument již podpořilo 19 členských států a ostatní se na summitu v Bruselu zavázaly pokračovat ve schvalování smlouvy.

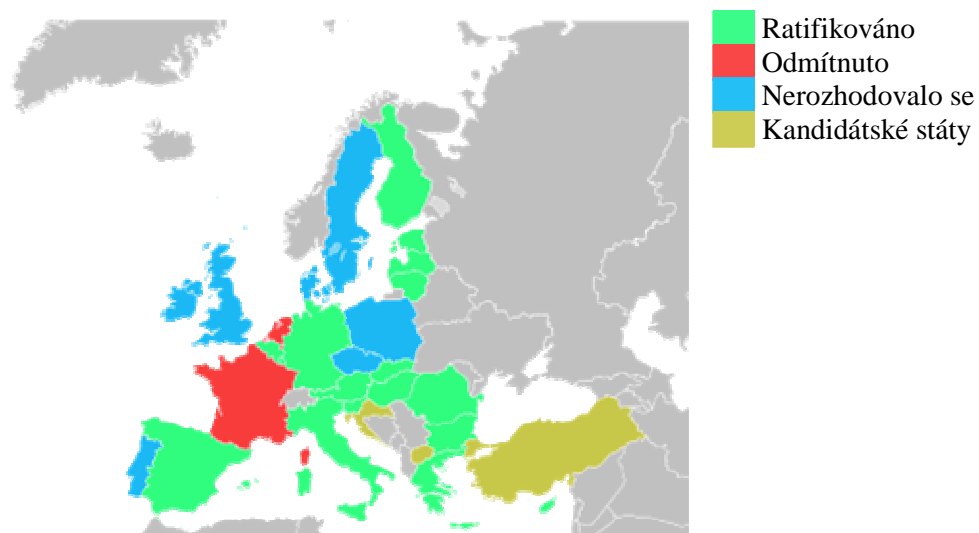
Myslím si, že jsem zpracovala práci, tak jak bylo stanoveno v úvodu a splnila jsem uvedené cíle. Vzhledem k vývoji na evropské politické scéně jsem práci zaměřila více na novou reformní smlouvu, která měla původní euroústavu nahradit. Po neúspěchu v Irsku se však opakuje situace z roku 2005. Následující měsíce ukážou, kam bude směřovat budoucnost Unie a zda budou naplněny cíle a ideje Lisabonské smlouvy či Unie vymyslí plán B po neúspěchu v Irsku. Každá změna má svá pro a proti a ukáže jen čas, zda rozhodnutí evropských politiků jsou v zájmu občanů EU a zda Unie funguje tak jak má. Vždyť občanům všech členských států jde především o to, co jim může Unie přinést v jejich každodenním životě.

---

⁵⁷ Např.: německá kancléřka Angela Merkelová, rakouský kancléř Alfred Gusenbauer, polský premiér Donald Tusk

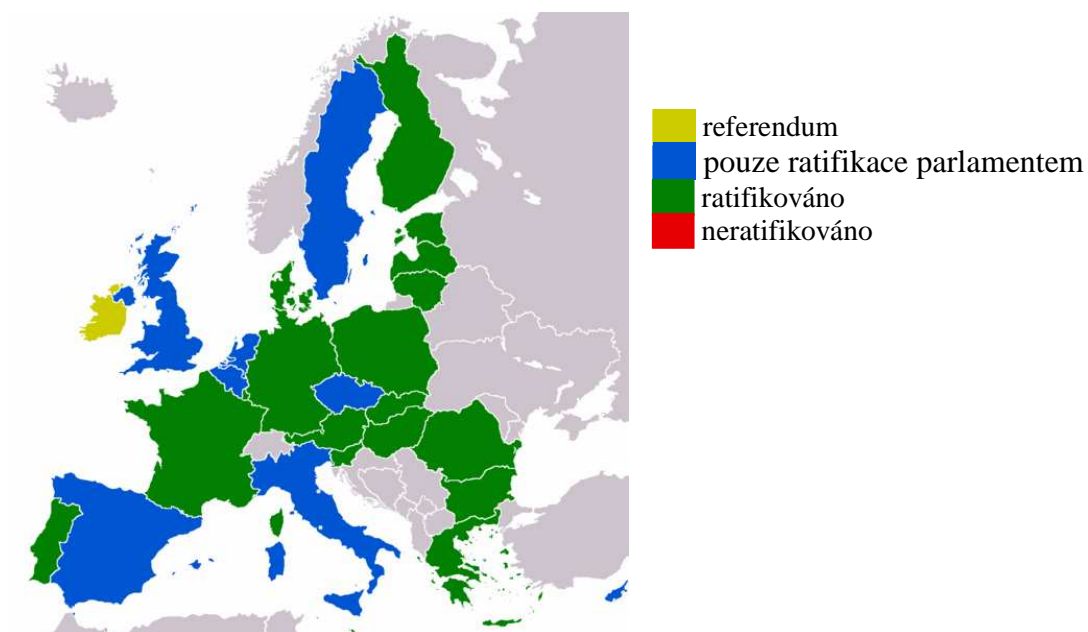
Přílohy

Příloha č. 1: Mapa evropských zemí s výsledky hlasování o Evropské ústavě:

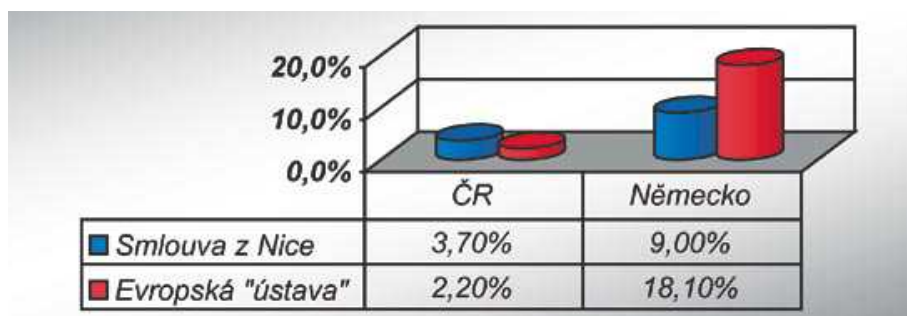
Zdroj dat: Wikipedia

Příloha č. 2: Stav ratifikace Lisabonské smlouvy k 11. 6. 2008

Zdroj dat: Wikipedia

Příloha č. 3: Srovnání váhy členských států v Radě EU

Zdroj dat: Leták vydaný ODS „5 důvodů proč říci ne evropské « ústavě »“

Résumé

L'Union européenne est un partenariat économique et politique unique en son genre, qui réunit vingt-sept états membres. Pour le bon fonctionnement de cette communauté de 27 pays européens et pour faire face à de nouveaux enjeux du monde globalisé, il est apparu nécessaire de moderniser l'UE. Les traités fondateurs doivent être renouvelés et pour atteindre le but de modernisation il faut adopter un nouveau traité. Ce document va renforcer la démocratie de l'Union et améliorer l'efficacité des institutions européennes. Il faut répondre aux exigences d'élargissement aux 27 pays membres actuels.

Deux événements historiques ont marqué l'Union européenne en 2004 : l'adhésion de 10 nouveaux États membres⁵⁸ et l'adoption d'un Traité établissant une Constitution pour l'Europe. Cette adhésion a nécessité une révision de la structure institutionnelle de l'UE donc c'est pourquoi le nouveau texte réformiste a été élaboré. Les chefs d'État et de gouvernement ont signé le Traité Constitutionnel le 29 octobre 2004. Le projet original de Constitution pour l'Europe aurait dû entrer en vigueur à partir du 1er Novembre 2006 sous condition de ratification par tous les 25 états signataires. Le processus de ratification s'est fait conformément aux législations nationales. Dans certains États membres, la ratification a lieu au Parlement national tandis que d'autres ont organisé un référendum. Il ne fait aucun doute que la ratification a donné lieu à un débat intense sur le contenu et la portée du Traité Constitutionnel.

Mais le processus de ratification a été arrêté en 2005 à cause de refus de ce traité aux référendums en France⁵⁹ et aux Pays-Bas⁶⁰. On peut dire qu'après cet échec énorme l'Union s'est retrouvée en crise politique, divisée en plusieurs opinions sur son avenir.

Pendant quelques mois, lors de débats et discussions sur les questions d'exigence d'une réforme européenne, la solution s'est rapprochée vers la nécessité d'un nouveau traité modificatif. La présidence d'Allemagne au Conseil de l'Union européenne au premier semestre de l'année 2007 a répondu à ces questions en

---

⁵⁸ République tchèque, Slovaquie, Pologne, Hongrie, Chypre, Malte, Estonie, Lituanie, Lettonie, Slovénie ont adhéré l'UE le 1er Mai 2004

⁵⁹ Le 29 Mai 2005

⁶⁰ Le 1er Juin 2005

commençant à élaborer un nouveau texte réformiste. Le traité de Lisbonne est le fruit de négociations entre les états membres lors de Conférence intergouvernementale. Le traité a été signé le 13 décembre 2007 à Lisbonne et il subsisterait deux traités existants – Traité sur l'Union européenne et Traité instituant la Communauté européenne mais il ne les remplace pas.

Le Traité de Lisbonne apporte beaucoup d'avantages, par exemple il renforce le rôle du Parlement européen en lui donnant plus de compétences dans la législation. Les domaines placés dans la procédure de codécision seront élargis et Parlement se placera sur un pied d'égalité avec le Conseil. Le traité a créé des nouveaux postes. On peut nommer un poste de président de Conseil européen ou une fonction du Haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères.

De l'autre côté le traité est largement critiqué par les experts de droit européen pour le grand nombre de points inconvenients qui apportent des désavantages essentiellement pour les petits états membres. C'est par exemple le changement du processus décisionnel au Conseil en établissant un système fondé sur la double majorité ou la diminution du nombre de commissaires.

La ratification est dans les mains des États européens. Le traité devra être ratifié par tous les 27 États membres avant de pouvoir entrer en vigueur. Cette ratification a été attendue avant les prochaines élections au Parlement européen en juin 2009 mais tout est maintenant compliqué par le refus du traité au referendum irlandais. Les Irlandais ont finalement dit "non" à la ratification du traité de Lisbonne sur laquelle ils étaient appelés à se prononcer le 12 juin 2008. Une majorité des électeurs (53,4%) s'est prononcée contre le texte européen; 46,6% en sa faveur. D'après la plupart des politiciens européens, y compris le président de la Commission européenne José Manuel Barroso, le processus de ratification devrait toutefois se poursuivre.

La République tchèque n'a pas encore ratifié le traité. La situation en République tchèque est un peu favorable, d'après le premier ministre tchèque Mirek Topolánek, parce que la ratification chez nous est déjà interrompue. Le contenu du traité est en effet vérifié par la Cour constitutionnelle et tout dépend de son avis. Mais maintenant il n'est pas sûr si le processus de ratification sera terminé. Selon le président Václav Klaus le traité de Lisbonne est mort et il n'y a pas de raison de

continuer à ratifier ce document après l'échec irlandais. La position de la République tchèque est d'autant plus importante que notre pays prendra la présidence tournante européenne en janvier 2009.

Lors du Conseil européen des 19 et 20 juin, le Premier ministre irlandais, Brian Cowen, a analysé la situation devant les chefs d'Etat et de gouvernement et il a annoncé les solutions qu'il avait envisagés pour sortir de la crise dans laquelle le vote des Irlandais a plongé l'Union européenne.

L'Union européenne n'est pas parfaite et elle doit être amélioré en permanence. Son avenir sera façonné par les efforts de tous les états membres pour améliorer la vie quotidienne des citoyens européens. Ce but est le plus important pour ses 495 millions d'habitants.

Glosář

<i>česky</i>	<i>francouzsky</i>
Ústavní smlouva pro Evropskou unii	Traité établissant une Constitution pour l'Europe
Lisabonská smlouva	Traité de Lisbonne
Schummanova deklarace	Déclaration Schuman
Smlouva o založení Evropského společenství	Traité instituant la Communauté européenne
Smlouva o Evropské unii	Traité sur l'Union européenne
Konvent	Convention
Mezivládní konference	Conférence intergouvernementale
Charta základních práv Evropské unie	Charte des Droits Fondamentaux de l'Union Européenne
Zakládající a revizní smlouvy	Traités fondants et révisants
Právní subjektivita	Subjectivité juridique
Evropské symboly	Symboles européens
Spolurozhodovací proces	Processus de co-décision
Vysoký představitel Unie pro zahraniční politiku	Le haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères
Komisař pro vnější vztahy	Commissaire pour les relations extérieures
Ministr zahraničních věcí	Ministre des affaires étrangères
Jednotná v rozdílnosti	Unie dans la diversité
Evropské občanství	Citoyenneté européenne
Občanská iniciativa	Initiative civile
Výlučné a sdílené kompetence	Compétences exclusives et partagées
Zásada subsidiarity a proporcionality	Principe de subsidiarité et de proportionnalité

Vznik evropského superstátu	Naissance de « super-état » européen
Demokratický deficit	Déficit démocratique
Ratifikace Ústavní smlouvy	Ratification de la Constitution pour l'Europe
Vyhlásit referendum	Proclamer référendum
Odložit na neurčito	Ajourner sine die
Podat demisi do rukou prezidenta	Démissionner en main de président
Smlouva nevstoupila v platnost	Traité n'est pas entré en vigueur
Předsednictví ČR v Evropské radě	Présidence de la République tchèque dans le Conseil européen
Podepsání Berlínské deklarace	Signature de la Déclaration de Berlin
Svolání mezinárodní konference	Convocation d'une conférence internationale
Evropský rámcový zákon	Loi-cadre européenne
Nařízení, směrnice a rozhodnutí	Règlements, directives et décisions
Oboustranná flexibilita	Flexibilité réciproque
Snížit počet europoslanců	Diminuer le nombre des eurodéputés
Rotační systém předsednictví	Présidence tournant
Smlouva byla přijata jednomyslně	Traité a été accepté à l'unanimité
Zdržet se hlasování	S'abstenir de voter
Výbor pro evropské záležitosti	Comité des affaires européennes
Konsolidované znění smlouvy	Version consolidée du traité
Ústavní soud	Cour constitutionnelle
Centrum pro výzkum veřejného mínění	Centre de recherches sur l'opinion publique

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Tabulky:

Tabulka č. 1: Ratifikace Lisabonské smlouvy

Grafy:

Graf č. 1: Postoj veřejnosti k Evropské ústavě

Graf č. 2: Budoucnost Evropské ústavy

Graf č. 3: Referendum k přijetí Evropské ústavy

Graf č. 4: Povědomí českých občanů o Lisabonské smlouvě

Obrázky:

Obrázek č. 1: Stav ratifikace Ústavní smlouvy

Použité zdroje

Tištěná literatura

[1] SVOBODA, Pavel. *Úvod do evropského práva*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2004. 256 s. ISBN 80-7179-857-6.

[2] Jiří Nolč a kolektiv. *Evropská ústava s úvodním komentářem*. Martina Bartoňová. 1. vyd. Brno : CP Books, a.s., 2005. 323 s. ISBN 80-251-0593-8

[3] Týč, V. *Dokumenty ke studiu práva Evropských společenství*, Brno: Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2418-6

[4] RYBÁŘ, Jan. Irové mají šanci vykolejit Evropu. *MF Dnes*. 12.6.2008, č. XIX/137, s. A6

[5] KOUBOVÁ , Kateřina. "Po Irsku počkáme na Česko, jestli také řekne ne". *MF Dnes*. 12.6.2008, č. XIX/137, s. A6.

[6] *Řekneme své ano nebo ne evropské ústavě : S předmluvou Václava Klause*. Petr Mach. 1. vyd. [s.l.] : CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2005. 58 s. ISBN 80-86547-42-6.

[7] KOUBOVÁ , Kateřina. Celá Unie čekala, co řekne Česko. *MF Dnes*. 20.6.2008, č. XIX/144, s. A6.

Dokumenty online

Ústavní smlouva pro Evropskou unii dostupná z

<http://www.euroskop.cz/58071/121325/clanek/smlouva-o-ustave-pro-evropu/ke-stazeni--smlouva-o-ustave-pro-evropu/> [5.5.08]

Lisabonská smlouva dostupná z

<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/cg00014.cs07.pdf> [7.5.08]

Smlouva o založení Evropského společenství dostupná z

<http://www.euroskop.cz/admin/gallery/30/35fc36d567fd5ebe11b2f3fbbb31c43d.pdf>
[4.5.08]

Smlouva o Evropské unii dostupná z

<http://www.euroskop.cz/admin/gallery/30/6207d6a7a778b98387a4c41360de3477.pdf>
[4.5.08]

Zpráva Evropského parlamentu o Smlouvě pro Evropskou unii dostupná z

[http://www.letnany.cz/\(qocl1j45fgvwex55p2cj2ou2\)/files/=92/ZPR%C3%81VA_o_Smlouv%C4%9B_o_%C3%9Astav%C4%9B_pro_Evropu.pdf](http://www.letnany.cz/(qocl1j45fgvwex55p2cj2ou2)/files/=92/ZPR%C3%81VA_o_Smlouv%C4%9B_o_%C3%9Astav%C4%9B_pro_Evropu.pdf) [10.5.08]

Stránky Evropské Komise:

<http://europa.eu>

http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/index_cs.htm

http://europa.eu/lisbon_treaty/take/index_cs.htm

http://europa.eu/abc/treaties/index_cs.htm

Stránky Evropského parlamentu

<http://evropsky-parlament.cz>

Portál provozovaný Úřadem vlády ČR

www.euroskop.cz

Portál o Evropské unii: www.euractiv.cz

Stránky Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

www.psp.cz

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=26341>

Lisabonská smlouva – informační list.pdf

<http://www.euroskop.cz/admin/gallery/41/52d69114caab8dba439fa3d1cbc37ec7.pdf>

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

www.mzv.cz

Stále zastoupení ČR při Evropské unii

<http://www.mzv.cz/wwwo/?zu=representation.brussels>

<http://www.mzv.cz/wwwo/default.asp?ParentIDO=14651&ido=18415&amb=3&idj=1>

Encyklopedie:

CoJeCo

Wikipedia

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Euro%C3%BAstava>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Lisabonsk%C3%A1_smlouva

Portál Jany Hybáškové

<http://www.evropskaustava.cz/>

<http://www.evropskaustava.cz/pruvodce-evropskou-ustavou.php>

Centrum pro studium demokracie a kultury

www.cdk.cz

STEM

Výzkum: *Názory občanů na Lisabonskou smlouvu* dostupný z

<http://www.stem.cz/clanek/1512> [10.6.08]

Výzkum: *Lisabonská smlouva* dostupný z

<http://www.stem.cz/clanek/1466> [10.6.08]

CVVM – Centrum pro výzkum veřejného mínění

Tisková zpráva: *Smlouva o Ústavě pro Evropu očima veřejnosti* dostupná z http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100506s_pm50823.pdf [12.6.08]

Tisková zpráva Centra pro výzkum veřejného mínění *Evropská ústava očima občanů* dostupná z http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100454s_pm50315.pdf [12.6.08]

Tisková zpráva CVVM *Povědomí občanů ČR o Lisabonské smlouvě a zájem o ní* dostupná z http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100787s_eu80526.pdf [13.6.08]

Závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady 21. – 22. 6. 07 dostupné z <http://www.euroskop.cz/admin/gallery/30/b01cb6d451b550f10b02fd2f59e443e0.pdf> [20.5.08]

Portál Mladé občanské platformy: Lisabonská smlouva - monitoring ratifikace v České republice: <http://www.lisabonskasmlouva.cz/index.php?menu=6&> [15.6.08]

Analýza zpracovaná parlamentním institutem: *Lisabonská smlouva: Co nového by měla přinést?* dostupná z <http://www.euroskop.cz/admin/gallery/41/84df470b5ed559da264a8d46bfb0c70b.pdf> [25.5.08]

Leták *5 důvodů proč říci ne evropské „ústavě“* vydaný klubem poslanců ODS v Evropském parlamentu dostupný z http://www.ods.cz/eu/download/docs/5_duvodu.pdf [22.5.08]

Stanovisko KDU-ČSL k evropské ústavní smlouvě dostupné z <http://www.kdu.cz/default.asp?page=510&idr=10155&IDCl=11658> [18.6.08]

Postoj ČSSD k evropské ústavě dostupný z <http://www.cssd.cz/dokumenty/archiv/archiv-2005/pohled-2005/vydani-cislo-6-z-27-3-2005/evropska-ustava-a-my.html> [16.6.08]

Odpověď prezidenta republiky Ústavnímu soudu ohledně Lisabonské smlouvy dostupná z <http://www.klaus.cz/klaus2/asp/clanek.asp?id=nR9yaLOBcn3R> [17.6.08]

Elektronické články:

http://www.vokac.cz/euu_lisab_smlouva07.html

Článek *Francouzi jako první odmítli ústavu EU* dostupný z

http://zpravy.idnes.cz/eunie.asp?r=eunie&c=A050529_104104_eunie_jan [10.5.08]

Článek *Dánský a rakouský parlament ratifikovaly lisabonskou smlouvu* dostupný z

<http://www.novinky.cz/clanek/138459-dansky-a-rakousky-parlament-ratifikovaly-lisabonskou-smlouvu.html> [12.5.08]

Článek *Slováci díky Maďarům schválili Lisabonskou smlouvu* dostupný z

<http://www.novinky.cz/clanek/137323-slovaci-diky-madarum-schvalili-lisabonskou-smlouvu.html> [15.5.08]

Článek *10 důvodů proti Evropské reformní smlouvě* dostupný z

<http://www.euportal.cz/Articles/2048-10-duvodu-proti-evropske-reformni-smlouve-euroustave-c-2.aspx> [15.5.08]

Článek *Lisabonská smlouva patří do odpadkového koše* dostupný z

<http://www.eportal.cz/Articles/1780-lisabonska-smlouva-patri-do-odpadkoveho-kose.aspx> [20.5.08]

Článek *Lisabonskou smlouvu schválily další dvě země* dostupný z

<http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/lisabonskou-smlouvu-schvalily-dalsi-dve-zeme> [1.6.08]

Článek Hynka Fajmona, europoslance za ODS *10 důvodů proti Evropské reformní smlouvě – Euroústavě č.2* dostupný z

<http://fajmon.eu/cze/stranka.php?ID=635> [28.5.08]

Článek Pavla Teličky *Ústavní smlouva je mrtvá, ať žije nová!* dostupný z

<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/pavel-telicka.php?itemid=1055> [24.5.08]

Článek *Nesdílené pravomoci nebo oboustranná flexibilita?* dostupný z

<http://www.euportal.cz/Articles/1618-nesdilene-pravomoci-nebo-oboustranna-flexibilita-.aspx> [25.5.08]

Článek *Německo definitivně schválilo Lisabonskou smlouvu* dostupný z

<http://www.ct24.cz/svet/16038-nemecko-definitivne-schvalilo-lisabonskou-smlouvu/> [4.6.08]

Článek *Our last chance: Ireland sayno to Lisbon treaty* dostupný z

<http://www.euportal.cz/Articles/2797-our-last-chance-ireland-say-no-to-lisbon-treaty.aspx> [10.6.08]

Článek *Deset nejtěžších hříchů Lisabonské smlouvy* dostupný z
<http://www.euportal.cz/Articles/2772-deset-nejtezsich-hrichu-lisabonske-smlouvy.aspx>
[5.6.08]

Článek *Polsko schválilo Lisabonskou smlouvu. Bez referenda.* dostupný z
http://www.denik.cz/ze_sveta/polsko_unie_euroustava20080401.html [6.6.08]

Článek *Bulharsko ratifikovalo Lisabonskou smlouvu* dostupný z
<http://www.euractiv.cz/print-version/clanek/bulharsko-ratifikovalo-lisabonskou-smlouvu> [30.5.08]

Článek *Referendum v Irsku se blíží* dostupný z
<http://www.euractiv.cz/budoucnost-eu/clanek/referendum-v-irsku-se-blizi> [7.6.08]

Článek *Litva a Lotyšsko ratifikovaly Lisabonskou smlouvu* dostupný z
http://www.ihned.cz/c4-10112090-24613360-000000_pdadetail-litva-a-lotyssko-ratifikovaly-lisabonskou-smlouvu [20.5.08]

Článek *Německo definitivně schválilo Lisabonskou smlouvu* dostupný z
<http://www.ct24.cz/svet/16038-nemecko-definitivne-schvalilo-lisabonskou-smlouvu/>
[21.5.08]

Článek *Vedení Evropského parlamentu kritizovalo Klause za euroústavu* dostupný z
http://zpravy.idnes.cz/vedeni-ep-kritizovalo-klause-za-euroustavu-fe9-/eunie.asp?c=A050420_140611_eunie_lkr [27.5.08]

Článek *Klaus rozjždí kampaň proti euroústavě* dostupný z
http://zpravy.idnes.cz/klaus-rozjizdi-kampan-proti-euroustave-f07-/eunie.asp?c=A050404_210124_eunie_pol [14.6.08]

Článek *EU schvaluje ústavu, Česko rozdělila* dostupný z
http://zpravy.idnes.cz/eu-schvaluje-ustavu-cesko-rozdelila-d7t-/eunie.asp?c=A041109_201737_eunie_lja [5.5.08]

Článek *Praha máte EU postojem k euroústavě* dostupný z
<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropa/clanek.phtml?id=345322> [1.5.08]

Článek *CVVM: Polovina Čechů je pro euroústavu* dostupný z
http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A050315_142520_domaci_lja
[16.6.08]

Článek *Brusel se bojí, že Češi potopí euroústavu* dostupný z
http://zpravy.idnes.cz/brusel-se-boji-ze-cesi-potopi-euroustavu-fp1-/eunie.asp?c=A050313_223347_eunie_pol [15.6.08]

Článek *Klausovo desatero o evropské ústavě* dostupný z

http://zpravy.idnes.cz/nazory.asp?r=nazory&c=A050301_112111_nazory_mhk
[18.6.08]

Článek *Telička vyvrací Klausovo desatero* dostupný z

http://zpravy.idnes.cz/nazory.asp?r=nazory&c=A050301_095622_nazory_mhk
[18.6.08]

Článek *Průzkum: Češi jsou skeptici, říkají ne euru i ústavě* dostupný z

http://zpravy.idnes.cz/pruzkum-cesi-jsou-skeptici-rikaji-ne-euru-i-ustave-fw7-/zahranicni.asp?c=A070324_162117_zahranicni_tha [17.6.08]

Článek *Nalijme si čistého vína ohledně evropské ústavy* dostupný z

<http://www.klaus.cz/klaus2/asp/clanek.asp?id=3FeJhwjLCuLH> [11.6.08]

Článek *Senát si není jist Lisabonskou smlouvou a jejím souladem s Ústavou ČR* dostupný z

<http://911blog.yweb.sk/419/Senat-si-neni-jist-Lisabonskou-Smlouvou-a-jejim-souladem-s-Ustavou-CR.html> [18.6.08]

Článek *Výzva všem slušným členům ODS* dostupný z

<http://www.euportal.cz/Articles/2689-vyzva-vsem-slusnym-clenum-ods.aspx> [15.6.08]

Článek *Irové řekli NE Lisabonské smlouvě, Evropa tápe* dostupný z

http://zpravy.idnes.cz/zahranicni.asp?c=A080613_104549_zahranicni_ad [13.6.08]

Článek *Projekt skončil, řekl Klaus po irském ne. Brusel chce pokračovat* dostupný z

http://zpravy.idnes.cz/projekt-skoncil-rekl-klaus-po-irskem-ne-brusel-chce-pokracovat-p7m-/zahranicni.asp?c=A080613_181101_zahranicni_miz [13.6.08]